

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVIII. évfolyam.

Szubotica, 1927. PÉNTEK, március 18.

75. szám

Telefon: Kladóhivatal 8—58 Szerkesztőség 5—10, 8—58
Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délfel

Előfizetési ár negyedévre 165 din.

Szerkesztőség: Zmaj Jovin trg. 5. szám (Minerva-palota)
Kladóhivatal: Subotica, Zmaj Jovin trg 5. (Minerva-palota)

Eltörött a hegedű,

nem akar szólalni — énekelte néhai jó Dankó Pista, bizonyára nem gondolva a magyar nótát játszó hegedűnek arra a halálnemére, amelyet a mai idők termeltek ki. Beogradban nemrég azért törött el egy hegedű, mert a cigány csárdást játszott rajta. Egy kiérdemesült öreg katona, aki a különböző harc-tereken tizenháromszor sebesült meg, az alkohol kalóriáitól megtöltött hazafias felhevültségében ácsit parancsolt a csárdást húzó cigánynak. Amde a cigány szerbiai volt és nem vajdasági, — aki a felelőtlenség magasságából alámennydörgő parancsot vagy tilalmat behuzott nyakkal teljesíti — és így az összeütkezés elkerülhetetlen volt. Magyar nóta szerb korcsmában? — ez nem fért a hadastyán fejébe, amelyben állandóan háborus emlékek zsibonganak. A cigány ellenszégülésére a volt őrmester megrohmozta a hegedűt, amely összezuzott tagokkal terült el a csatatéren. A beogradi bíróság most ítélkezett a temperamentumos veterán fölött és idegen vagyron rongálása miatt ötnapi elzárásra büntette.

Olvasva ezt a hirt, őszinte részvétet és sajnálatot érzünk a volt őrmester iránt, annak ellenére, hogy mi természetszerűen mindig lándzsát törünk a magyar szó, a magyar dal, a magyar kultúra jogai mellett. Mi nem a magyar nóta zordon ellenségét látjuk a derék harcosban, hanem félrevezetés áldozatát, aki bizonyos körülményekből méltán következtetett arra, hogy helyesen cselekszik, amikor a renitens hegedűt örökre elnémitja. Hányszor fordult már elő, hogy a magyar nótát leintették és soha semmi baj nem származott belőle. Ha pedig az ítélet hangsúlya az idegen vagyron rongálására esik, hány esetet sorolnak fel a kisebbségi élet annalesei a magyar felírás miatt ölkövetett cégtáblarombolásról és a tettesek büntetlenségéről. Igaz, a bíróság csak az eléje kerülő ügyekkel foglalkozhatik és nem tehet róla, ha az ilyen atrocitások kinyomozása mindannyiszor holtpontra jut. Amde a vitézmultu kvietált altiszt a körülötte rajzó példák-ból mégis csak azt tanulhatta, hogy némely injuria következményei alól felmentést ad a nemzeti felbuzdulás és ezért írjuk cselekedetét inkább annak a szellemnek rovására, amelynek sodra egyszerű lelkét elkapta s fogházbüntetés alá eső gesztusra ragadtatta.

Nem az analfabéta felelős azért, hogy nem tud írni-olvasni, hanem az a kulturpolitika, amely az analfabétizmust tenyészti. Nem a nép tanulatlan fia hibás abban, hogy alkalomadtán kisebb excessusok alakjában ad kifejezést nemzeti érzéseinek, hanem azok, akik hivatva vannak a népet politikai nevelésben részesíteni és ezt a rendeltetésüket nem a türelmetlenség és gyűlölködés gyökereinek kitépésére fordítják. Ahogy az iskola mulasztásainak pótlására analfabéta-tanfolyamokat rendeznek, úgy kellene kurzusokat tartani a megbékülés, kiengesztelődés és állampolgári testvériség magvainak elhintésére és a belső Ločarnó propagálására, hogy a tömegek mentalitását megtisztítsuk a háboru iskolájának destruáló hatásától. Azokat, akik

a nemzeti becsület mezején hősiessen küzdöttek és sebekből borított érkezték haza a háboruból, bele kell kapcsolni a békés fejlődés alkotó munkájába és a harcban kipróbált nagy-szerű energiáikat szemléltető oktatás tranzmissziós szíjával kell átvenni a konszolidáció erömütáni tényezőivé. Ennek a küldetésnek betöltése a politikusokra vár, akik azonban maguk sem bontakoztak ki teljesen abból a gőzülte légkörből, amely a látást elhomályosítja, a

könturokat eltorzítja és a szeretetteljes ölelésre tárt kart huroknak mutatja.

Kraft István dr. a parlamentben iskolai autonómiát követelt a nemzetiségeknek, mire felharsant a jel-szó, hogy ez az ország a szerbek, horvátok és szlovének királysága. Ez a nacionalista elfogultság, amely ellentéteket konstruál az államérdekek és a kisebbségi jogok között, tulajdonképeni flottabázisa a kisebbségek ellen irányuló kisebb-nagyobb

kilengéseknek. A beogradi öreg harcost is az a tévedés ejtette rabul, hogy a magyar nóta a Péter király emlékezetét megillető hódolatos kegyeletbe ütközik. Összetörte a hegedűt, a harmónia organumát és most, a hazáért szenvedett tizenhárom sebbel a testén, öt napot kell szegénynek ülnie, mert jámbor hiszékenységét azzal a tanítással szuggerálták, hogy a háboru vívmányai csak a diszharmónia fenntartásával őrizhetők meg.

A demokraták benyújtották vádindítványukat Makszimovics Bózsó belügyminiszter ellen

A vádindítványt ötvenegy képviselő írta alá — Nyugodtan folyik a belügyi költségvetés vitája

A parlament elnöke az állami bizottság alakítása ellen

Beogradból jelentik: A parlament csütörtöki ülését délelőtt tíz órakor nyitotta meg Szubotics Nikola alelnök és azonnal áttértek a napirenden levő interpelláció tárgyalására.

Zsivojnovics Dusán radikális intézett interpellációt a hadügyminiszterhez a pozsareváci katonai parancsnok szabálytalan eljárásáról a hadkötelesek katonai gyakorlatra való behívása körül. Hadzsics Sztevan tábornok hadügyminiszter kifejtette, hogy Zsivojnovicsnak az a kijelentése, amely szerint a katonai parancsnok rendelete mobilizációra hasonlít, nem állja meg a helyét, mert a rendelet világosan a hadkötelesek hadi beosztásáról intézkedik. Ugyanilyen módon folyt le 190 községben a behívás és sehol semmi zavar nem volt.

Zsivojnovics kijelentette, hogy a válasszal meg van elégedve.

Az ezt követő vitának csak egy szónoka volt: Rankovics Dragutin demokrata, aki rámutatott arra, hogy az interpelláció nem annyira a hadügyminiszter, mint a pozsareváci község elnöke ellen szól. Elitélendőnek mondotta Rankovics, hogy amikor ilyen drága az idő, a kormány éppen ilyen jelentéktelen interpellációt tűzött ki.

Zsanic: Miért nem válaszol a kormány az ellenzék annyi más interpellációjára?

Zsivojnovics válaszolt Rankovicsnak és egyszerű napirendretérési javasolt, míg Rankovics azt javasolta, térjenek napirendre azzal, hogy a kormányt elítélik, mert a költségvetési vita közepén ilyen jelentéktelen interpellációkat tűz ki.

Hadzsics tábornok hadügyminiszter Zsivojnovics javaslatát ajánlotta elfogadásra és a többség azt el fogadta. Ezután az elnök az ülést félbeszakította és annak folytatását délután öt órára tűzte ki.

Nehézségek az állami bizottság alakításáról szóló pótjavaslat körül

A parlament ülése alatt a pénzügyi bizottság többségi tagjai Radonics Jován dr. elnöke alatt konferenciát tartottak, amelyen a kormány által benyújtandó pótjavaslatokat vitatták meg. Különösen nagyobb vita fejlődött ki az állami bizottság alakításáról szóló pótjavaslat körül. A többség több tagja aggályosnak

mondotta, hogy egy bizottságnak széleskörű felhatalmazást adjanak és ezzel a parlament hatáskörét csorbítsák.

Hir szerint Trifkovic Márkó, a parlament elnöke is ellene van a javaslat jelenlegi szövegének. A pénzügyminiszter viszont ragaszkodik a javaslat-hoz, mert a parlamentet tulságosan nehézkes gépezetnek tartja pénzügyi tervei megvalósítására. Állítólag a szlovén néppárt is aggodalmát fejezte ki a javaslattal szemben, úgy hogy ez a kérdés még politikai nehézségeket is okozhat.

A bizottság többségi tagjai véglegesen nem döntöttek ebben a kérdésben, de a pénzügyminiszter egyéb pótjavaslatait, többek között azt, amely az egyenes adók leszállítására vonatkozik, magukévá tették.

A parlament délutáni ülése

A parlament délutáni ülésén folytatták a belügyi költségvetés vitáját. Zsanic horvát federalista élesen támadta Makszimovics belügyminisztert és adatokat sorolt föl a horvátországi közigazgatási hatóságok visszaéléseiről. Szalics-Baljics muzulmán a boszniai közigazgatási állapotokról beszélt. Matijevics Radics-párti a dalmáciai hatóságok önkénykedéseiről panaszkodott.

A pénzügyi bizottság élénk vitája a pótjavaslatokról

A pénzügyi bizottság délutáni háromtól ötig ülést tartott, amelyen megkezdtek a pótjavaslatok tárgyalását.

A többség elutasította az ellenzék által benyújtott pótjavaslatokat, majd áttértek a pénzügyminiszter pótjavaslatainak letárgyalására. Elfogadták a pénzügyi törvény 30. szakaszának pótlásául azt a javaslatot, hogy a pénzügyminiszter bozsásson huszonhat millió dinárt a földművelésügyi miniszter rendelkezésére a folyamszabályozási és árvízvédelmi munkálatok céljaira.

Ugyancsak elfogadták a 31. a) szakaszt, amely a pénzügyminisztert felhatalmazza, hogy hátralekös adófizetések fejében készpénz helyett 20 százalékos koronabonokat is elfogadhasson ezer koronán aluli tételekben. Ennél a szakasznál elfogadták Zsanic módosítását, amely szerint a koronabonokban való

adófizetés már április elsején megkezdődik.

A 31. b) szakasz ellen, amelyben a pénzügyminiszter felhatalmazást kér, hogy az állami adósságokat a pénz árfolyamváltozása esetén a megfelelő újabb árfolyamban tizethessék, tekintet nélkül a hitelek magasságára, az ellenzék erőlesen tiltakozott. Az ellenzék szerint ez nyílt bevállása annak, hogy a pénzügyminiszter nem bízik a dinár árfolyamában. A pénzügyminiszter a javaslatot visszavonta.

Nagy vita támadt a 32. a) szakasz-nál, amely felhatalmazná a pénzügyminisztert, hogy kivételesen és az államszámviteli törvénytől eltérően szabályozza az állami költségvetés összeállítását és végrehajtását. Az ellenzék az-zal érvelt, hogy ez a szakasz ellenkezik az alkotmány 113. szakaszával és nem fogadta el Radonics Jován dr. elnök magyarázatát. Amikor Radonics elnök szavazásra akarta feltenni a kérdést, az ellenzék ez ellen erőlesen protestált. Setyerov Szlavko dr., Demetrovics Juraj, Popovics Szvetisláv és Sumenkovics Ilija újabb felszólalásaikban politikai tétre vitték át a kérdést és kijelentették, hogy olyan kormánynak, amely alig néhány löny többséggel rendelkezik a parlamentben, nem lehet széleskörű felhatalmazásokat adni. Szavazásra nem került a sor, mert elérkezett a parlament délutáni ülésének az ideje.

Radics meg van elégedve a pótjavaslatokkal

Zagrebból jelentik: Radics István csütörtökön délután a tartományi gyűlés után fogadta az újságírókat és érdekes nyilatkozatot tett a belpolitikai helyzetről.

— Megtárgyaltuk a kormány pótjavaslatait, amelyeket a költségvetésekhez fűztek — mondotta Radics. — Mi ebből azt látjuk, hogy a pénzügyminiszter megmaradt azon az álláspontján, amit január huszonnegyediken a tartománygyűlésekhez intézett körlevelében foglalt el, vagyis hogy az építésügyi, a földművelésügyi és az egészségügyi minisztérium illetékességének legnagyobb részét a tartománygyűlésekre hárítja át és átengedi a tartományoknak azokat a

jövedelmeket, amelyeket ezekből a tárgykörből merített az állam. A költségvetés pótlajvaslatával meg vagyok elégedve és hangsúlyozom, hogy a kormány is magáévá tette a horvát parasztpárt álláspontját.

Ami a költségvetési vitának április elején történő befejezését illeti, az csak akkor fog bekövetkezni, ha a nemzeti parasztklub, szónokai lemondanak felhatalmazási jogokról. Erről pedig csak akkor mondanak le, ha idejekorán megfele-

lő betöltést biztosítanak nekünk a költségvetés végrehajtásánál. Ami feltételként tehát a tartományok életképességének biztosítása és egy olyan erős parlament koncentrációs kormány megalakítása, amely a nép többségének akaratait képviseli.

A demokraták vádindítványa

A demokrata-párt csütörtökön benyújtotta Makszimovics belügyminiszter elleni vádindítványát a parlament elnökségének. A vádindítvány negyven gépelt

oldal és három főre oszlik. Az első részben azokat az eseteket sorolják föl, melyek állítólag azt bizonyítják, hogy a belügyminiszter megsértette az alkotmányt. A másik részben adatokkal próbálják igazolni, hogy Makszimovics visszaélt miniszteri állásával. A vádindítvány harmadik részében közigazgatási visszaéléseket tesznek szóvá, melyekért a belügyminisztert teszik felelőssé.

A vádindítványt ötvenegy képviselő írta alá.

A csendőrök elől a Dunába

Két negyven kilós követ akasztott a nyakába egy tolvaj és beugrott a Dunába

Noviszađról jelentik: Gardinovicin a napokban egy csárdából eltűnt ötven kiló kukorica és a károsult gazda feljelentést tett ismeretlen tettes ellen. A gornikóvilli csendőrség megindította a nyomozást, amelynek szálai Jovanovics Szlavkó gardinovic-i földműveshez vezettek. Jovanovics azonban neszét vette és a csendőrségtől való félelmében elmenekült hazulról a Dunapart felé.

Két gardinovic-i csendőr ép akkor érkezett Jovanovics lakására, amikor az futva a Duna felé menekült. A csendőrök futólépben követték Jovanovics namarosan csónakot kerített a parton és beugrott abba, de egyuttal maga mellé vett a csónakba két nagy negyvenkilós követ és gyors evezős csapásokkal bevezetett a Duna közepe felé.

A két csendőr szintén csónakba szállt és üldözöbe vette a menekültöt, aki amikor látta, hogy a csendőrök csónakja veszedelmesen közeledik hozzá, a magával vitt kötelel a nyaka köré fonta, annak két végére rákötötte a két nehéz követ és beugrott a Dunába. Az öngyilkos azonnal elmerült a hullámokban és csak csütörtök reggel fogták ki Lokonholtstét.

Miután kétségtelenül öngyilkosságról van szó, a hatóságok eltekintettek a holttest felboncolásától.

A magyar művész-testületek

az erkölcsvédelmi törvény ellen Rákosi Jenő vezetésével küldöttség kereste föl a belügyminisztert

Budapestről jelentik: Annak az együttes ülésnek az eredményeként, amit néhány nappal ezelőtt tartottak a magyar művésztestületek az erkölcsvédelmi rendelet megváltoztatása érdekében, Scitovszky Béla belügyminiszter csütörtökön kihallgatáson fogadta az ülés által delegált küldöttség tagjait: Rákosi Jenőt, Helai Jenőt, Beöthy Lászlót, Hegedűs Gyulát, dr. Molnár Dezsőt és dr. Rózsa Miklóst.

Rákosi Jenő mindjárt beszéde elején rámutatott arra, hogy az erkölcsvédelmi rendelet, amelynek a megváltoztatását kéri a művésztestületek, a közre, a művészet és az irodalom szabadságára nagy veszedelmet jelent. Hangsúlyozta, hogy a művészetet és az irodalmat semmiféle rendőri és hatósági rendelet korlátozai nem tudja.

Itt váratlan és megható jelenet következett. Rákosi Jenő beszéde befejezése után odalépett a belügyminiszterhez, a vállára tette a kezét és atyai hangon a következőket mondotta neki, utalva beszédének egyik részletére:

— Egyre kérék: ne felejsd el, hogy még a mai napig is nevetnek azon, hogy Xerxesz egyszer megkorbácsoltatta a tengert!

Scitovszky belügyminiszter válaszában kijelentette, hogy nagyon jól érzi a művészet szabadságának rendkívüli fontosságát és a rendelet nem is ennek korlátozását célozza. Megígérte, hogy igyekezni fog odahatni, hogy a művészetet sérelem ne érje és számít ebben a törekvésében a művésztestületek támogatására is.

Beöthy László ezután a színházak szabadságának intézményes megvédését kérte a belügyminisztertől és bejelentette, hogy rövidesen elkészül a művésztestületek memoranduma, amelyben azt fogják kérni, hogy a kormányhatóságok művészeti kérdésekben lehetőleg ne adjanak ki addig rendeleteket, amíg az ügyben az érdeke véleményét meg nem hallgatják.

Scitovszky belügyminiszter válaszában kijelentette, hogy behatóan tanulmányozni fogja a memorandumot és ankétot fog összehívni a memorandumban foglaltak megvitatása céljából.

Külföldi kölcsönt szerez Beogradnak a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank elnöke

Weisz Fülöp a legjobb véleménnyel van Jugoszlávia gazdasági helyzetéről és a jugoszláv-magyar jóviszony kimélyítését kívánja

Beogradból jelentik: Weisz Fülöp, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank elnöke, a magyar főrendiház tagja, aki néhány nap óta Beogradban tartózkodik, csütörtök délelőtt résztvett a beogradi Agrár és Kereskedelmi Bank igazgatósági ülésén és utána meglátogatta Kumanudi Koszta dr. beogradi polgármestert. A beogradi pénzügyi és közgazdasági körök a magyar pénzvilág egyik legelőkelőbb tekintélyének beogradi látogatását különös figyelemmel kísérték és az Beogradban igen jó hatást tett. A Bácsmegeyi Napló beogradi szerkesztője felkereste Weisz Fülöpöt és kérdést intézett hozzá beogradi tartózkodásának céljáról.

— Hogyan képzeli, elnök ur a jugoszláv-magyar gazdasági kapcsolatok fejlődését? — kérdeztük.

— Ma mint alelnök — válaszolta Weisz Fülöp — résztvettem az Agrár és Kereskedelmi Bank igazgatósági ülé-

sén, amelyen elhatároztuk, hogy a bank részvényteként tíz millió dinárral emeljük. Az új részvények felét a régi részvényesek vehetik át, a másik felét a régi részvények árfolyamán a Lázard Brothers londoni bankcég, az Efrussi et Comp. bécsi bank, amely a berlini Diskontó Gesellschaft alapítása, veszik át. Ebből a tényből látszik, hogy a legjobb véleményünk van Jugoszlávia gazdasági helyzetéről és csak annál inkább kívánhatjuk, hogy a viszony Magyarország és az SHS királyság között olyan legyen, hogy a magyar bankoknak lehetővé tegye a közvetítést Jugoszlávia és a nyugati államok között.

— Az én bankom negyven éve tart fenn összeköttetést szerb férfakkal és igen jó tapasztalatokat szerzett. Teljes meggyőződéssel tanácsolhatjuk barátainknak, hogy érdeklődjenek a jugoszláv pénzügyi piac iránt. Meg kell állapítani, hogy Jugoszlávia a külföldön igen

jó hiteleket élvez, ami arra vezethető vissza, hogy az állam a kölcsönök felvételénél jó politikát folytatott és a Narodna Banka hivatása magaslatán áll; azonkívül, hogy a dinár törvényes stabilizálás nélkül is az utóbbi években csak minimális fluktuálást mutat.

Elmondotta még Weisz Fülöp, hogy néhány angol pénzember társaságában, akik az angol Fondation társaság képviselői, meglátogatta Kumanudi Koszta polgármestert. Ez az angol társaság Görögországban is nagy építésekhez közölt. Ezzel a látogatással összefüggő Beograd városnak az a törekvése, hogy nagyobb kölcsönöket vegyen fel.

Weisz Fülöp, aki Stein Emillel, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank vezérigazgatójával együtt érkezett Beogradba, csütörtökön Szófiába utazott, hogy résztvegyen a Banque Generale de Bulgarie közgyűlésén, amely a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank alapítása.

Három hónapon belül ki kell írni a vajdasági községi választásokat

Az 1886. évi magyar törvény alapján tartják meg a választásokat — A minisztertanács felhatalmazást nyer az alispán és a közigazgatási bizottság hatáskörének felosztására — Érvényben maradnak a megyei és városi szabályrendeletek

A belügyminiszter pótlajvaslati a pénzügyi törvényben

Beogradból jelentik: A belügyminiszter pótlajvaslata a vajdasági községi választásokról mint a pénzügyi törvény 114. szakasza fog törvényerőre emelkedni — természetesen, ha a parlament a szakaszt elfogadja.

A javaslat szövege a következő:

»A belügyminiszter felhatalmazást nyer, hogy három hónapon belül kiírja a községi és városi választásokat a Bánátaban, Bácskában és Baranyában az 1886. évi XXI. és XXII. törvényszakaszok alapján azzal, hogy ezeknek a törvényeknek mindazokat a rendelkezéseit, amelyek az S. H. S. királyság alkotmányának és egyéb egységesített új törvényeknek rendelkezéseivel és szellemével összefüggésben állnak, egy szabályrendelettel hozza összhangba.»

Ez a szövegezés szóról-szóra megfelel Sztankovics Szvetozár javaslatának szövegével, azzal a különbséggel, hogy Sztankovics szövegezésében a »szellemével« szó nem szerepel.

A belügyminiszternek a Vajdaságra vonatkozó pótlajvaslati között szerepelnek még a következők:

»Az általános igazgatásról szóló törvény 25. szakaszának utolsó bekezdése kiegészítessék a következőkkel:

»A minisztertanács felhatalmazást nyer a volt magyar törvényhozási területen a reszortminiszterek javaslatára:

a) azoknak a hatásköröknek felosztására, amelyeket eddig az alispán, városi tanács, megyei közgyűlés és a municipiumok közigazgatási bizottsága és bármilyen más bizottság végzett az azon vidékeken érvényes törvények szerint és amely ügyek az ügyek természetéből és a speciális törvények szerint az állami és önkormányzati igazgatás bármilyen ágát illetik;

b) a szükséges formális jogi természetű módosításokra, tekintettel az általános igazgatásról és a tartományi és járási önkormányzatról szóló törvényekre.

Egy másik pótlajvaslat szerint a gyámságról szóló, az egész országra érvényes törvény meghozataláig a volt magyar törvényhozási területen érvényben maradnak a gyámságra vonatkozó összes eddigi előírások és ezek elvégzése továbbra is az eddigi keretekben és az eddigi területi illetékességgel a tartományi illetve, városi és községi önkormányzat hatáskörében marad. A panaszok elintézése a tartományi gyámbizottság ha-

táskörébe tartozik. A bizottság tagjai: a főispán, mint elnök, a tartománygyűlés elnöke, az árvaszéki elnök és a tartománygyűlés négy tagja, akik közül kettőt és egy helyettesét a tartománygyűlés választ, kettőt és egy helyettesét a főispán nevez ki, úgy hogy egy-egy tag végzett jogász legyen. A főispánt távollétében a legidősebb jogi referens helyettesíti.

A volt magyar törvényhozási területen a tartománygyűléseken ugyanolyan szabályrendeleteket hozhatnak, amilyeneket az eddig érvényben levő törvények és előírások szerint a megyegyűlések hozhattak. Az eddigi ilyen szabályrendeletek továbbra is érvényben maradnak. A városok a maguk számára továbbra is hozhatnak szabályrendeleteket. A bácskai és torontál-temesi municipiumok likvidálása azon rendelet szerint fog végbemenni amelyet a belügyminiszter erre a célra ki fog adni.

OLASZ ASSZONY

Szenes Ernő 3 felyonásos vizsgálóka a

NÉPKÖR-ben

1927. március 10-án és 20-án, szombat és

va 8 nap 8 órai kezdettel

ENGEL MARGIT

vallás- és köznevelési miniszternek van égtelap ével

Jegyek a Málagurszki trafikban, Steiner

outrás da mellett kapha ók.

KISEBBSÉGI ÉLET

Bihar megye közgyűlésén Jacob József prefektus nagy beszédet mondott, melyben állást foglalt a kisebbségekkel való megegyezés mellett. »A nemzeti állam jelentősége — mondotta — az, hogy annak kulturális jogi alakulatnak és demokratikus államnak kell lennie. A román nép mai területében, az etnikai határok megállapításával teljes egész lett, amit most befejezőképpen még jobban kidomborít az a ratifikáció, a melyben Olaszország Besszarábiának Romániához való csatolását elismerte. A mi nemzeti államunk kiépítése és annak felvirágoztatása a román nép összefogó erejében és nem a kisebbségi népek elnyomásában keresi alapját. A mi nemzeti munkánk ereje olyan kell, hogy legyen, amely a kisebbségi népeket érvényesülni engedi kulturális, gazdasági és társadalmi téren. Ennek az érvényesülését nem szabad megakadályozni, sőt az ezekkel való együttműködésben keresendő a közös hazai boldogulása.«

Ösz magyar gazda, a hetvenéves Szilágyi László állott vádlottként a kolozsvári hadbírósa előtt. A vádirat szerint Szilágyi felség sértést és nemzetgyalázt követett el a múlt évben, amikor kisajátították pár holdas birtokát. Az eset úgy történt, hogy egy délután két román ember, Popa és Csenan megjelentek Szilágyi László kisajátítási eljárás alatt lévő kertjében és munkálni kezdték azt.

— Mit akarnak maguk itt? — kiáltott valaki rájuk a ház népe közül.

— Ez a kert a miénk — felelték a vendégek — utasítást kaptunk, hogy addig is, amíg ünnepélyesen a telek birtokába helyeznek bennünket, jöhetünk megmunkálni, mert tulajdonképpen már ugyanis a miénk.

A házból erre a kijelentésre nagy felháborodással gyűltek ki a család tagjai, köztük az öreg Szilágyi László sógora, akinek elmebeli állapota nincs egészen rendben és aki látva a történeteket, anynyira méregbe jött, hogy fogott egy követ és bevverte az egyik telekigénylőnek a fejét. Parázs verekedés támadt; a környék lakóit odacsalta a kíváncsiság a harci zaj hallatára. A szomszéd kertben foglalatostkodó rendőrtiszt átrohant, hogy segítségére legyen a két tulajdonéhes kertgazdajelöltnek... Ekkor börtörtört elő a házból az öreg Szilágyi László, aki látva mit történik, kemény szavakkal utasította ki a románokat.

— Ezt a földet akarjátok elvenni tőlem? Aki földet akar, az dolgozzék meg érte. Hordjátok el a kertemből magatokat...

A tárgyaláson a bíróság nem tudta teljes bizonyossággal megállapítani, hogy vajon a hetvenéves Szilágyi László tényleg olyan kifejezésekre ragadtatta-e magát, mint amilyeneket a vád a telekigénylők feljelentése alapján neki tulajdonít. A tanúk egy része mellette, más része ellene vallott. A védelem képviselője, dr. Dunca ügyvéd azonban rámutatott arra, hogy az öreg Szilágyi László egy törvénytelen politikai propaganda áldozata. A hatalmon levő párt vezérei ugyanis olyan ígéretekkel, biztatásokkal, sőt jogtalan fölhatalmazásokkal igyekeztek voksokat szerezni a választási küzdelemben, amelyek nem egy ízben vezettek a Szilágyi Lászlóhoz hasonló incidensekre. A két telekigénylő is egy magasállásban levő személy biztatására akarta önhatalmúlag elfoglalni ezt az ingatlant, amelynek tulajdonosa még ma is élvezi annak birtokát és minden bizonyonnyal a jövőben is élvezni fogja. A hadbírósa figyelembe vette, hogy a vádlottat jogos felháborodásában ragadta el az indulat és azért csak egy napi elzárásra és kétezer lej pénzbírságra ítélte az öreg Szilágyi Lászlót.

Nagyváradi kereskedői faji és vallási különbség nélkül ünnepelték Barbu Romulust, a nagyváradi Lloyd volt elnökét. Az ünnepi banketten Barbu Romulus hosszabb beszédet mondott. »Itt, a határon különböző nyelvű és vallású polgártársainknak össze kell forni egymást tisztelve és becsülve az alkotó munkában. Én, akinek románok a szülei, aki román fajomhoz és kultúráimhoz ragaszkodtam, magyar kultúrában nevel-

kedtem fel, magyar kereskedelmi iskolában végeztem tanulmányaimat, megismertem a magyar nép nemes jellemét, nobilitását, munkaerejét, másnyelvű polgártársai tehetségét, szorgalmát értékelő erényét. És én arra kérem különösen óromániai testvéreimet, hogy ismerjék meg ök is elfogulatlanul a magyarság erényeit, akik őszinte, igaz állampolgári hűséggel, tudásuk, szorgalmuk egész erejével együtt akarnak dolgozni hazánk gazdasági és kulturális fejlődéséért. És ha megfogadják őket ismerni, átérzik majd, hogy csak a román és magyar nép megértése és testvérisége alapozhatja meg

az ország jobb, boldogabb jövőjét. És rá fognak eszmélni arra a történelmi igazságra, hogy az európai népek nagy tengerében a magyarokat és románokat elnyeléssel és megsemmisítéssel fenyegető szláv és germán veszedelemmel szemben egymásra van utalva, sorsközösségében egymásra kell tálni, össze kell forni a két közelben rokotalan népek: románoknak és magyarnak. És ha ezt a mély igazságot átérzik, óromániai testvéreink megértik és tiszteletben tartják majd a magyar kölönök ezt az intelmét: »Ne bántsd a magyart, mert a magyarnak nincs párja a világon!«

A magyar kultuszminiszter Mussolinánál

A magyar-olasz együttműködésről folytatott tanácskozás

Rómából jelentik: Mussolini miniszterelnök szerdán délután fogadta Klebelsberg Kunó gróf magyar kultuszminisztert, akivel háromnegyedóra hosszat tanácskozott. A megbeszélés során az olasz miniszterelnök megállapította, hogy az olasz-magyar szellemi együttműködés fejlesztése a leghelyesebb uton jár. Helyesen találta a Klebelsberg által erre vonatkozólag kidolgozott terveket és megígérte, hogy a maga részéről is a legmelegebben támogatja a magyar-olasz szellemi együtt-

működésre vonatkozó tervek végrehajtását.

Az olasz sajtó majdnem egyhangulag megállapítja, hogy a magyar kultuszminiszter kulturális missziója teljes sikert aratott Olaszországban. Ennek a sikernek egyik külső kifejezése lesz pénteken a Keleteurópai Intézet diszülése, ahol Klebelsberg grófot disztaggá választják.

Klebelsberg kultuszminiszter meghívást kapott Róma kormányzójához, Potenciani herceghez is szombatra.

Coolidge számít a kis államokra a leszerelési konferencia kérdésében

Olaszország még nem döntött Coolidge újabb meghívására adandó válaszárol

Rómából jelentik: Coolidge második leszerelési memorandumáról, a melyet a római amerikai követ kedde este nyújtott át az olasz külügyminisztériumban, beavatott körökben úgy tudják, hogy ebben a memorandumban Coolidge minden tekintetben elismerte azoknak az olasz ellenvetéseknek a helyességét, amelyek az olasz kormány az első memorandumra adott válaszában az öt tengeri nagyhatalom tervbevett leszerelési konferenciájával szemben felhozott. Coolidge szerint azonban ezek az ellenvetések még sem akadályozhatják meg Olaszországot abban, hogy legalább

megfigyelőket küldjön a leszerelési konferenciára.

A második memorandum leszögezi, hogy amennyiben a három tengeri nagyhatalom: Japán, Anglia és az Egyesült-Államok a leszerelés kérdésében megegyezésre jutnak egymásközt,

semmi akadály sem lesz annak, hogy a létrejött megállapodáshoz a kisebb államok is csatlakozzanak.

Az olasz kormány hivatalos álláspontjáról Coolidge memorandumával szemben a külügyminisztériumban még nem nyilatkoznak, de valószínű, hogy a válasz elutasító lesz.

Föbelötte magát Szuboticán egy novakanizsai urilány

Moziban volt, mielőtt végzetes tettét elkövette — Az életunt leány családi viszályról panaszkodik bucsulevelében

A szubotici Beograd-szálloda egyik szobájában megrendítő módon vetett véget életének egy fiatal novakanizsai urilány, Böngyik Etelka, Böngyik Kálmán novakanizsai földbirtokos leánya.

Csütörtökön délben a Beograd-szálló személyzete arról értesítette a szubotici rendőrséget, hogy a szálloda 31-es szobájának lakója nem ad életjelet magáról, bár többször bezörgettek hozzá. A rendőrség részéről dr. Momirovics Veljko helyettes főkapitány és Miatov Tósa ügyeletes rendőrkapitány, valamint dr. Plavsics Nikola városi tiszt orvos jelentek meg a szállodában. Miután zörgetésekre és felszólításokra sem nyílt ki a harmincegyes szoba ajtaja, megvizsgálták a zárat és megállapították, hogy a szoba belülről van bezárva és a kulcs a zárban van. A rendőrség feltörtte az ajtót és behatolt a szobába, ahol az ágyon fekvő helyzetben egy fiatal leány vérfagyott holttestét találták.

A rendőrség azonnal megindította a nyomozást és kihallgatta a szálloda egész személyzetét.

Plavsics Nikola dr. megvizsgálta a holttestet és megállapította, hogy néhány órával előbb revolverrel halántékon lötte magát.

A golyó a jobb halántékon furódott be a koponyába és súlyosan megsértette az agyvelőt. Az orvosi vizsgálat megállapította azt is, hogy a halál az öngyilkosság után egy órára következett be és a szerencsétlen leány irtózatot kinokat szenvedett, erre vall, hogy arca csupa hab és vonásai eltorzultak.

A rendőrség ezalatt tüzetes vizsgálatot tartott a szobában. Az ágyon közvetlenül a holttest mellett megtalálták a revolvert, amellyel a leány az öngyilkosságot elkövette. A vizsgálat megállapította, hogy

az álcózatot Böngyik Etelkának hívják

és szerdán érkezett Szuboticára. Az öngyilkosság délelőtt tíz és tizenkettő között történhetett. A leányon divatos, elegáns ruha volt, lábán vadonatúj harisnya, de cipőjét nem huzta fel. A szobában a legteljesebb rend uralkodott és Böngyik Etelka mielőtt az öngyilkosságot elkövette volna, gondosan rendbehozta a lakást, megmosakodott, aztán az ágyra ült és golyót röpített a fejébe.

A halál közvetlen okát az agy sérülése és a vérvesztés okozta.

A holttest körül az ágyon csupa vér volt és a leány dus, hosszú szőke haja is csomóba állott a vértől,

amely ruháját is teljesen elborította. Az asztalon egy levelet talált a rendőrség, melyet az öngyilkos leány szüleinek címzett.

A levélben a leány azt írta, hogy

megunta az életét és teljesítette szülei kívánságát, akik mindig azt hangoztatták, hogy jobb lenne, ha nem élné.

Ezután kusza, ideges sorok következnek, melyekből kitűnik, hogy Böngyik Etelka készült az öngyilkosságra és azért jött Szuboticára, hogy végezzen magával.

Böngyik Etelka minden csomag nélkül érkezett meg. Rediküljében száznegyven dinárt, egy finom batizt zsebkendőt és négy revolvergolyót találtak. A leány nyakában kétsoros gyöngy volt, ujján értékes briliáns gyűrű, ruhái finom anyagból készültek és azonnal elárulták, hogy a leány jómódu.

Öngyilkossága előtt moziban volt Böngyik Etelka

A szobában tartott vizsgálat után a rendőrség kihallgatta a szálloda portását, aki elmondotta, hogy a leány szerdán délután hat órakor érkezett a szállodába. Barátságosan elbeszélgetett vele és érdeklődött, hogy milyen darabokat játszanak a moziban. Ezután felment a 31-es számú szobába és egy ideig ott tartózkodott. Egyedül jött és látogatót nem fogadott.

Este nyolc órakor Böngyik Etelka lejött a szobájából, a szobakulcsot átadta a portásnak és azt mondotta, hogy a Litka-moziba megy, megnézi a Fausztot. Tizenegy óra tájban érkezett vissza a leány, most már kissé szomoruban és azonnal felment a szobájába, ahová felvitte a vacsoráját is. A vacsorát elfogyasztotta és többé nem láták.

Csütörtökön délelőtt kilenc óra tájban zörgettek be először a leány szobájába, de mivel választ nem kaptak, azt hitték, alszik. Tíz óra körül újból zörgetett a takarítónő, de ekkor sem kapott választ, amit jelentett a portásnak.

A személyzet többi tagja hasonlóképpen menta el az esetet és ami a legérdekesebb,

a revolverdörrenést senki sem hallotta.

Kihallgatták a személyzetet kívül a szálló néhány lakóját is és az egyik szállóvendég, akinek a szobája a leányé mellett volt, azt vallotta, hogy

délelőtt tíz óra tájban nyöszörgő hangokat hallott kiszűrődni a 31-es szobából.

Ez a körülmény megerősíti azt a feltevést, hogy az öngyilkosság a délelőtti órákban történt.

Értesítik a szülőket

Az öngyilkosságról és a leány haláláról a rendőrség telefonon értesítette a novakanizsai rendőrséget, ahonnan lovas rendőrt küldte a leány szüleihez, akik ötvenholdas birtokukon élnek Novakanizsa határában. Böngyik Etelka szülei a tragikus hír hallatára azonnal autóbá ültek és Szuboticára utaztak.

A novakanizsai rendőrség szintén nyomozást indított és megállapította, hogy Böngyik Etelka még kedden

háromszáz dinárt kért kölcsön egyik ismerősétől

és a kölcsönkért pénzen utazott Szuboticára.

A rendőrségi nyomozás most még csak azt iparkodik felderíteni, hogy honnan vette a leány a régi típusú egy golyós revolvert, amellyel az öngyilkosságot elkövette.

Böngyik Etelka holttestét a mentők a Bajai-uti temető hullaházába szállították, de mivel kétségen kívül bebizonyosodott, hogy a leány öngyilkosságot követett el, nem rendelik el a holttest felboncolását és megengedik, hogy a tragikus véget ért leány holttestét szülei hazaszállítsák Novakanizsára.

E. Szécsi
„PHILATELIA“
 bélyegkereskedés Sub-tica Ciria Metoda trg 5.
 (Teréz templommal szembeni sorban).
 Nagy választék külföldi bélyegeken. Legjobb kiad. su albumok minden nagyságban és katalógusok raktáron. 11374

Megszünek

az egészségügyi felügyelőségek

Reformok az egészségügyi intézmények terén

Noviszadról jelentik: Dr. Miletics Szilvákó egészségügyi miniszter szerdán magához kérte dr. Markovics Lázár egészségügyi inspektort, a noviszadi egészségügyi felügyelőség főnökét és vele hosszabban tanácskozott. Együtt közölte vele, hogy a még meglevő négy egészségügyi felügyelőséget és köztük a noviszadi is április elsejei hatállyal megszünteti.

Dr. Markovics Lázár inspektor audienciájáról, nemkülönben az egészségügyi felügyelőségek felszámolásáról a *Bácsmegyei Napló* munkatársának a következőket mondotta:

— A miniszter ur magához hivatott és közölte velem, hogy a még meglevő négy inspektorátus, a noviszadi, zagrebi, szarajevói és a szkopljeli április elsejei hatállyal megszüntetnek, míg a négy inspektor megmarad a helyén továbbra is és az egészségügyi felügyeletet fogják gyakorolni, azonkívül a szociálhigiéniai intézményeket, kórházakat ellenőrzik, végül egészségügyi propagandát folytatnak. Vagyis csak a hivatalok szünek meg és ezentúl a hivatalok munkáját a tartománygyűlési főorvosi hivatal fogja végezni. Az egészségügyi felügyelőségek még nem fejezték be nagy munkájukat, amelynek céljából szervezték őket és megszüntetésüket a parlament a költségvetési hitel törlesztésével mondotta ki, mert a főispánok tiltakoztak az ellen, hogy köztük és a minisztériumok közé még egy közbeeső szervet iktassanak be. Az említett négy felügyelőséget a nemzetgyűlés egyelőre meghagyta, most azonban maga a miniszter saját iniciatívájából szünteti meg ezeket is. A noviszadi egészségügyi felügyelőség palotája megmarad eddigi rendeltetésének, ott marad az iskolai poliklinika és iskolai fürdő, a trachoma-, a tüdőbetegségező, a csecsemőrendelő, a bőr- és venereás rendelő és az állandó közegészségügyi kiállítás, nemkülönben az egészségügyi propaganda anyagraktára. A személyzetből azonban többet el kell bocsátani.

— A miniszter ural a kórházi adminisztráció reformjáról is értekeztem. A kórházak ezentúl gazdasági szempontból szigorúbb ellenőrzés alá kerülnek és számos reform kerül bevezetésre. Megszünek a kórházi ingyenes és természetbeni

ellátások orvosok és tisztviselők részére. Akiknek természetbeni ellátásra igényük van, azok személyi pótlékuk husz százalékát fizetik élelmezési ellátás fejében. Igényjogosult családtagok az egész családi pótlékot fizetik ellátás fejében. Éppugy azok, akik természetbeni lakást élveznek, lakbérüket befizetik egy létesítendő alapra, amely összeget a kórházak kiadásai fedezésére használhatják fel. A nem állami kórházak állandó állami segélyben részesülnek, amelyet három havonként előre kapnak meg. Ezekből a segélyekből tartoznak azokat a betegeket ingyenesen ellátni, akiket eddig szegényjogon az állam terhére kezelttek. Ez az eljárás egyszerűsíteni fogja a kórházi elszámolás bonyolult ügyét. Az inspektor évente kétszer meglátogat

ja ezeket a magánkórházakat, betekint a szegényjogon kezelt betegekről szóló elszámolásokba és ha a kórház a segélynél nagyobb összeget költött a szegényjogok kezelésére, akkor a kórház a következő évben nagyobb segélyt kap, ellenkező esetben leszállítják a segély összegét. A pénzügyminiszter az állami kórházaknak tizenöt millió dinár kamatmentes forgalmi tőkét bocsájt rendelkezésre, hogy nyáron egyszerre és készpénzfizetés ellenében szerezhessék be a tüzelőanyag szükségletüket. A kézhez kapott tőkét az év végéig a kórházak kamatmentesen visszatérítik. A miniszter ur hétfőre berendelt a minisztériumba 3—4 napi szolgálatra, hogy az új kórházi adminisztráció alapelveit lelektessük.

Októberben adják át a forgalomnak az új Novisad—petrovaradini hidat

Hétfőn vontatják a pillérekre a petrovaradini hidrészt

Noviszadról jelentik: A Novisad—petrovaradini új közúti hidon befejezés előtt állanak a hídserelési munkálatok. A noviszadi hidrészt múlt évi október hó 29-ikén vontatták fel a pillérekre és hétfőn sor kerül a már teljesen elkészült petrovaradini hidrészt felállítására. A stettini *Gollnow és Klöhne* hidépítőcéggel, amely a noviszadi hid vasszerkezetét és szerelését a német reparációs számla terhére végzi, már minden előkészület megtett, hogy a petrovaradini hidrészt is a pillérekre helyezhető legyen. Napok óta lázas munka folyik a Duna petrovaradini partján. A német mérnökök a magukkal hozott német szakmunkásokkal dolgoznak a felvontatás előkészítésén.

Szerdán a pillérek mellé állították a felvontatáshoz szükséges uszályokat és azokat megtöltötték vízzel, hogy a nivelálás céljából megfelelő mennyiségű vizet lehessen az uszályokból kiengedni. Az uszályokra vontatják egy felvonókészülék segítségével az ezidő szerint még a parton nyugvó teljesen elkészült hidrészt. A hidrészt legmagasabb két főoszlopa alá hatalmas vassarukat helyeznek, amelyek az uszályok segítségével a vízben álló petrovaradini hidpillérekre kerülnek. Az egész vasszerkezetet két kis vaskocsi mozgatja, amelyeket a parton lévő hatalmas cölöpökre erősített

drótkötelek segítségével óriási csiga csavar fel és addig mozgatja előre, míg a hidrészt a pillérekre kerül.

A noviszadi hidrészt a pillérekre való felvontatását ezer és ezer ember nézte végig. A felvontatás meglepő gyorsasággal ment végbe. Amikor a hidrészt vízfelől vége a hidpillérekre ért, az uszályokból kibocsájtották a vizet, ezáltal ezek felszabadultak a rájuk nehezedett szerkezetektől és visszavontatták őket a hid két főoszlopa alá, amelynek két saruja támaszkodott ezután az uszályokra és most ezeket hasonló módon vontatták a pillérekig, amelyen véglegesen elhelyezték. Három óra alatt a hidrészt vízfelől vége elérte a pilléret. A beigazítás néhány órával utóbb szintén elkészült és a hidrészt másnap reggelre már átvitte a partot és a Duna-pillérek felé. Teljesen azonos módon megy majd végbe a petrovaradini hidrészt felvontatása is.

A Dunahid középső része is elkészült már és azon már csak befejező munkákat végeznek, mely főleg abban áll, hogy újból alaposan megvizsgálják minden részecskéket és ha erről meggyőződtek, két hét múlva a középső részt felvontatják a pillérekre. A hid négy köpilléren fog nyugodni. Mindegyik tizenhét méter magas és kőalapzatra van helyezve. A két középső köpillér százharminc méter

távolságra van egymástól, míg a part felé eső pillérek további 86.73 méterre vannak. Az új hid hosszúsága 303.46 méter. A hid közepén nyolc méteres kocsiút készül és kétoldalt két-két méteres gyalogjárót, vagyis a hid összesen tizenhét méter széles.

A hétfőn felvontatásra kerülő petrovaradini hidrészt a noviszadi részhez hasonlóan ezerkétszáz tonna súlyú, míg a középső hidrészt hétszázötven tonnás, az egész hid tehát 3150 tonna súlyú. A hid alkatrészeit 315 vagonban szállították Stettinből és Dortmundból Noviszadra. A két főoszlop huszonöt méter magas.

Az egész hid felvontatásával májusban feltétlenül elkészülnek és ezután sor kerül a híd szerkezet festésére, a padozat és a két hídfeljárát elkészítésére, úgyhogy a hidat október elsején már átadják a forgalomnak.

Franciaország szombaton válaszol Coolidgenek

A volt indokina alkormányzó botrányos ügyel a francia minisztertanács előtt

Párisból jelentik: A minisztertanács csütörtöki ülésén *Briand* külügyminiszter bejelentette, hogy a *Coolidge* elnök meghívására adandó válaszigyzék szövegét szombaton terjeszti a minisztertanács elé. Beavatott politikai körökben úgy tudják, hogy a *legyzék elutasító lesz*, annál is inkább, mert az olasz kormány már közölte a francia külügyminisztériummal, hogy nem küld ki hivatalos megfigyelőket sem a lezserelési konferenciára.

A minisztertanács ezután részletesen foglalkozott a legújabb politikai botrányal, amelynek központjában *Sabatier* volt indokina alkormányzó áll, aki törvénytelen uton több bennszülöttet halálra ítél és kivégeztetett. *Sabatier* nemrég a párisi tőrszén tünt fel, ahol egy állítólagos anamita részvénytársaság részvényeit próbálta elhelyezni, azonban kiderült, hogy a részvénytársaság nem is létezik és *Sabatier* óriási összegekkel károsított meg kisembereket. Az ügyben legközelebb több képviselő fog interpellálni.

Jelige: Tő ténét

Péter munka nélkül

Kilenc órakor bezárik a hajléktalanok elől az éjszakai melegedőt és hiába zörget vagy larmázik az elkésett ember: kilenc után nincs bebozsítás. Ez a szigorú rend és Péternek meg kellett a maga bőrén tanulni, hogy ha halottak minden istenek is, a rend istene kérihetetlenül eleven.

Most aztán vehette 16 éves nyakába a havas és szeles nagy várost. Az éjszakai melegedőből reggel hétkor, mint a moslékot a dézsából, kiöntik az embereket és este hétig nincs visszabozsítás, mint ahogy este kilenc után sincs. Péter előtt tehát ma egész huszonnégy óra állt, szemtelentül, zsebre tett kézzel: gyere legény, lássuk, hogy birközöl meg velem. Péter a szemére huzta kalapját, rántott egyet bő-lelt nadrágján; belátta, ő a hibás, mért készt el. Ugy kell neki. Ha az ember lába nem fázna, meg a füle és a gyomra nem szemtelenkedne, nem is volna olyan szörnyű az egész, de a pokolba is ezzel a hosszú uttal: az ő falujától a városig megették a kövek a bakauca talpát, úgyhogy az aszfaltnak már csak a hus maradt, a Péter tulajdon talpának a husa. De muszáj volt, így kellett tennie: otthon már nem akadt munka, ő meg csak nem fogja az öregek meg az aprócskák megéret hízalni. Majd csak akad valami az ő számára: már a büszkesége is tiltotta, erős legény, falu szemelattára nyomorogjon. Tavasszal majd, ha visszamegy haza, lesz mit mesélnie, elmeséli ezt a mai balsorsát is. Hogy itt a városban milyen szigorú a rend. Ahhoz már öreg városi volt, hogy a fényreklámok, a nagy vilámpák meg mind a városi csuda elbáméskodtathassák: három hete taposta már az utcákat s már városi élete második napján a ki-

szakították el a lábát. Péter a szemére huzta kalapját, rántott egyet bő-lelt nadrágján; belátta, ő a hibás, mért készt el. Ugy kell neki. Ha az ember lába nem fázna, meg a füle és a gyomra nem szemtelenkedne, nem is volna olyan szörnyű az egész, de a pokolba is ezzel a hosszú uttal: az ő falujától a városig megették a kövek a bakauca talpát, úgyhogy az aszfaltnak már csak a hus maradt, a Péter tulajdon talpának a husa. De muszáj volt, így kellett tennie: otthon már nem akadt munka, ő meg csak nem fogja az öregek meg az aprócskák megéret hízalni. Majd csak akad valami az ő számára: már a büszkesége is tiltotta, erős legény, falu szemelattára nyomorogjon. Tavasszal majd, ha visszamegy haza, lesz mit mesélnie, elmeséli ezt a mai balsorsát is. Hogy itt a városban milyen szigorú a rend. Ahhoz már öreg városi volt, hogy a fényreklámok, a nagy vilámpák meg mind a városi csuda elbáméskodtathassák: három hete taposta már az utcákat s már városi élete második napján a ki-

akatok előtt se állt meg és a legiorgalmasabb uccakereszteződéseken is tempósan haladt át. Most is az embereket meg se nézte. Hamar hozzászólt, hogy a prómes járókelőkre úgy nézzen, mint a fákra az erdőben: az erdőn körösztül meg az ember, ha erdőn visz körösztül az utja, de mint a fák a földnek másféle fiai, mint az ember, ő maga is más volt, mint ezek az itteni tarka járókelők. Ha egy-egy rongyossal, tehát magafajtajábelivel került szembe, akkor szívesen állt meg, ha lehetett, hogy kis utbaigazítást kérjen. Az éjszakai melegedőhely fortélyára is egy ilyen városi oktatta ki. Most azonban már, három hét után, minden fortély: kitapasztalt. Az egyik ilvennek köszönhetette, hogy ma éccakára az uccán rekedt. Addig várt a pálvandvar előtt, még egy, no meg egy vonatot, míg késő lett és mégse, nem ért vele semmit. Nem akadt utas, aki rábízta volna a csomagját, hogy a villamosig elvigye. A többiek, szünetelt városiak, élelmesebbek. Addig utánmögnek az utas fülibe, szaladnak utána... Fontos az — vigasztalta magát — hogy három hetet máris kihuzott, távol otthonról. Hanem most? A szél futt, a hó is csikorogni kezdett talpa alatt és akárhogy is csendesítette magát, ez este a gyomrát nem tudta megnyugtani. Lám, ha idejében meggy a melegedőbe, most alhatna a többiekkel egyosorba — bosszuskodott magára — az álom ott megint letromfolná az éhséget. Ami elmúlt, elmúlt, most mégis csak ki kellene agyalni valamit. Ravaszul mosolygott, mintha a megfelelő rayasz gondolatot ezzel akárná világra segíteni. Hanem az csak nem jött. Ő észre se vette, de ahogy így vacogva ment a sok ember között az éjszakai sietségben és egyedül ő céltalanul, a ravaszkos mosoly mindig reszketősebb, tiedtebb lett, csak én lökni kellett von egyet s menten sirássá esorbult. Elhelyezett azonban igazi mosollyá vált, mert

a végén jó gondolata támadt neki: itt ahol én most ál és emberek sietnek el, földre veti magát s ha kérdik, mi baja, megmondja. És körül fogják állni, mindenki a zsebébe nyúl és kérdegetni fogják és talán még a kávéházba is beszaladnak, hogy gyorsan, gyorsan valami ennivalót hozzanak neki. Egy kicsit szédülök, nem is kell nagyon mascarát játszanom — gondolta s miután megvárta előbb, míg az arrajárók sorában rés támad, le isült. Épp ott, ahol állt, le az aszfaltra. Senki rá se nézett, hanem ő most már igazán és nagyon szédült. Mennél többben mentek el mellette, annál inkább. Ugy ült ott, mind jobban a falnak huzódva, mint egy eltaposott állat.

— Éhes vagyok! éhes... — mondta, de még mindig félve és halkán, mert megijedt a gondolattól, hogy valaki csakugyan meghallja és megáll. Lógó fejével csak a lábakat látta, amint fényesített cipőkben boszorkányos megközelíthetlenségben, tárgyilagosan lépkednek el mellette. Soká gubbasztott így, magáról csak félig tudva, mikor eszébe jutott, hogy apja mesélte: a háboruban az emberek úgy jazytak meg, hogy csak a másvilágon ébredtek rá, hogy megagyattak odalenn s azért nem hagyták egymást a katonák terén a szabadban aludni. Tizenhat éve és minden esőpp vére egyszerre dühöngve ágaskodott a halál csuf gondolata ellen. Egy-egy autó rohant néha el előtte, messze a sarkon, vilámpa alatt egy rendőr járt fel-alá gummikabátban, gyalogjárót, késő volt már, alig egyet látott. Ez a néptelenség megrémítette. Talpra állt és amennyire lábai bírták, futni kezdett. Aztán megállt körülölnézni. Kabuk, boltok, ablakok rendesen, erősen bezárva. Nemsokára hajnalodik, akkor tán nem lesz ilven farkasordító hideg, de enni, enni!

Most eszébe jutott: a falujából idekerült a városba egy lány, aki rossz

lány lett. Azt a lányt valamikor szerette. Első éccaká, mikor még nem tudta, hogy van a hajléktalanoknak melegedőjük és így kószált az uccán — hanem akkor még az otthonról hozott öblös kabátban! — látta is kalaposan, sminkelt arccal sétálgatni, de a viláért se állt volna meg vele. Otthon a lány anyja kérte őt, ha a városba ér, nézzen utána a lányának, de ő kereken megmondta, azt már nem. Most oda akart menni és látta, hogy ép a ház előtt áll. Ez már nem a fényes házak közül való volt, félelmes, kopott, nagy ház és ennek, csak ennek nyitva volt a kapuja is. Sokan laktak itt ilven lányok, hogy találja meg, nem tudta mit mondjon neki, azt se. Sokan mentek ki-be, meg egyszer csak valaki, ép ő volt, megszólította. Most jött haza — a munkából. Aig ismerte meg — mondta a lány. Péter csak ép felnézett.

— Éhes, éhes vagyok. — mondta, de még mindig félve és halkán, mert megijedt a gondolattól, hogy valaki csakugyan meghallja és megáll. Lógó fejével csak a lábakat látta, amint fényesített cipőkben boszorkányos megközelíthetlenségben, tárgyilagosan lépkednek el mellette. Soká gubbasztott így, magáról csak félig tudva, mikor eszébe jutott, hogy apja mesélte: a háboruban az emberek úgy jazytak meg, hogy csak a másvilágon ébredtek rá, hogy megagyattak odalenn s azért nem hagyták egymást a katonák terén a szabadban aludni. Tizenhat éve és minden esőpp vére egyszerre dühöngve ágaskodott a halál csuf gondolata ellen. Egy-egy autó rohant néha el előtte, messze a sarkon, vilámpa alatt egy rendőr járt fel-alá gummikabátban, gyalogjárót, késő volt már, alig egyet látott. Ez a néptelenség megrémítette. Talpra állt és amennyire lábai bírták, futni kezdett. Aztán megállt körülölnézni. Kabuk, boltok, ablakok rendesen, erősen bezárva. Nemsokára hajnalodik, akkor tán nem lesz ilven farkasordító hideg, de enni, enni!

— Éhes, éhes vagyok. — mondta, de még mindig félve és halkán, mert megijedt a gondolattól, hogy valaki csakugyan meghallja és megáll. Lógó fejével csak a lábakat látta, amint fényesített cipőkben boszorkányos megközelíthetlenségben, tárgyilagosan lépkednek el mellette. Soká gubbasztott így, magáról csak félig tudva, mikor eszébe jutott, hogy apja mesélte: a háboruban az emberek úgy jazytak meg, hogy csak a másvilágon ébredtek rá, hogy megagyattak odalenn s azért nem hagyták egymást a katonák terén a szabadban aludni. Tizenhat éve és minden esőpp vére egyszerre dühöngve ágaskodott a halál csuf gondolata ellen. Egy-egy autó rohant néha el előtte, messze a sarkon, vilámpa alatt egy rendőr járt fel-alá gummikabátban, gyalogjárót, késő volt már, alig egyet látott. Ez a néptelenség megrémítette. Talpra állt és amennyire lábai bírták, futni kezdett. Aztán megállt körülölnézni. Kabuk, boltok, ablakok rendesen, erősen bezárva. Nemsokára hajnalodik, akkor tán nem lesz ilven farkasordító hideg, de enni, enni!

Pénteken befejezik a tanukihallgatásokat a Rác-pörben

Tizennégy tanut hallgattak ki a csütörtöki főtárgyaláson — Rác a merénylet után a rendőrré is rá akart löni — Mit mondott a vádlott két nappal a merénylet előtt? — Pénteken hallgatják ki a könyvszakértőket

Szombaton kerül sor a perbeszédre

A Rác-pör csütörtöki főtárgyalásán egész sor tanut hallgattak ki és ezzel a főtárgyalás rohamosan közeledik a végső kifejtés felé. Pénteken minden valószínűség szerint befejezik a bizonyítási eljárást és szombaton a perbeszédre kerül a sor. Míg a csütörtöki tanukihallgatások kevés új momentumot hoztak és így a tárgyalás nélkülözötte a szokásos izgalmas jeleneteket, a pénteki nap annál érdekesebbnek ígérkezik, mert ekkor kerül sor két rendkívül fontos tanunak, Kiss József dr. vezérigazgatójának és Jablonszki György könyvelőnek, továbbá az írásszakértőknek kihallgatására.

Csütörtökön Forgács Dezső topolai milóintulajdonos megeskettetésével kezdődött a főtárgyalás. Forgács az eskütétel előtt még kiegészítette vallomását, majd az ügyész kérdésére ismét kijelentette, hogy Rác azt mondta neki, hogy nincs hatszáz ezer dinárja. Forgács ezután vallomására letette az esküt.

Csulnovics Ferdő dr. államügyész kijelentette, hogy hamis tanúzás miatt elárast indít a tanu ellen.

Két rossz revolver

Jánosi Ferenc, Rác volt bérese elmondta, hogy a revolver, amellyel Rác a merényletet elkövette, tizenhárom hónapig — amíg Rácznál szolgált — nála volt. Várjak eljlesztésére használta, de a fegyver rossz volt, még erre sem volt alkalmas. Száz ezer dinárt szívesen enged vele magára löni.

Az elnök: Nagyon jól tudja, hogy ilyen ügy sem lehet csinálni! Ne vicceljen itt.

A tanu még kijelentette, hogy határozottan felismeri a revolvert. Az az, arelyik nála volt.

Az ügyész: A vizsgálóbíró előtt azt mondta, hogy nem ez a revolver volt nágnál.

A tanu: Egy ehhez teljesen hasonló revolver volt a másik béresnél. Csizmadia Józsefnél. Előbb azt hittem, hogy azzal lőtt a vádlott, de később megtudtam, hogy a másik revolver még Csiznadiánánál van. Most határozottan felismerem a revolvert.

A tanut nem eskették meg, mert a főtárgyalási vallomása ellenkezik a vizsgálóbíró előtt tett vallomásával.

Csizmadia József a következő tanu. Szintén Rác tanyáján szolgált. Rác két teljesen egyforma revolvert vett. Egyik Jánosinál volt, a másik nála. A revolver rossz volt. Közvetlen közelfől nem tudott agyonlöni vele egy kutyát, redig a fához kötötte. A golyó lepatant az állat bőréről, úgyhogy agyon kellett ütni.

Györi Borbála topolai asszony, majd Szaviczki Karlo köcsis kihallgatása után Vörös Antalt, a Rác-maiom főgépezését hallgatták ki. A tűz után Rác autóján taxizott, majd amikor az autót eladták, el akart mondani, de Rác visszatartotta és azt mondta neki, hogy ne menjen el, mert Dimitrijevicssel megegyeztet, hogy a malom a esődtömöghez befolyó jövedelemből és a biztosítási összegből felépítik. Később két mérnök kint is volt, hogy megállapítsák az új malom helyét.

Vörös Antalt vallomására megeskették.

A csödválasztmány működése

Kellert Benő dr. a csödválasztmány tagja volt a következő tanu. Rác többször jött különböző kérésekkel a csödválasztmányhoz, amelyek közül némelyiket teljesítették, másokat nem. A esődtömög gondnok működését a legkorrektebbnek találták.

Horvát Mörice dr. a Bosnyák Iparban-
kot képviselte és mint ilyen, tagja volt a csödválasztmánynak. A választmány a lehetőség szerint teljesítette Rác kívánásait, azonban, amikor Rác tartásdíjat kért, ezt nem teljesítették, mert a esődtömög gondnok nem vette igénybe. Néz személyes közreműködését. A pégyszáz ezer dináros honorárium ügyében már meg volt a megegyezés, amikor a tanu tagja lett a csödválasztmánynak. Mindössze annyit tud, hogy Dimitrijevic a megállapított határidőn túl is hajlandó volt fenntartani a honoráriumra vonatkozó megállapodást.

Braun Kálmán hatvankilenc éves szubotcai magántisztviselő, a Krausz-féle sörraktár alkalmazottja, a merénylet előtt látta az ablakból Rácot, aki körülbelül negyedóránig sétált a ház előtt. A lövéseket hallotta, de különben semmi mást nem tud. Vallomására megeskették.

Mit beszéltek Topolán?

Milítar Pavle telekkönyvvezető volt a következő tanu. A merénylet előtti időben Topolán teljesített szolgálatot. Közvetlen tudomása nincs semmiről, azonban a kávéházban hallotta, amikor mesélték, hogy Rác olyan kijelentést tett, hogy meg fogja ölni Dimitrijevicet, mert az anyagilag tönkretette és az ő feljelentésére indítottak eljárást ellene.

Rác: Ezt nem mondtam senkinek.
Prokesch Gyula joghallgató, dr. Dimitrijevic Drágo íróját hallgatták ki ezután. Elmondta, hogy Rác többször járt az irodában és Dimitrijevic mindig azonnal fogadta. A merénylet napján háromnegyed kilenkor találkozott Ráccal a Krausz-féle sörraktár előtt. A vádlott megkérdezte tőle, hogy az irodában van-e az ügyvéd ur és várják-e felek. Erre azt válaszolta, hogy főnöke rövid-

esen jönni fog, mert már csak egy-két fél van az irodában és a törvényszékre akar menni. Rác erre azt mondotta, hogy az uccán megvárja. Semmi különösebb izgatottságot nem látott a vádlotton. Többizben látta sétálni a vádlottat a ház előtt.

A tanut megeskették.

A 26-os számú rendőr

Tumbász Kálmán 26-os számú rendőr volt a következő tanu. A közelben állt posztján és látta a merénylet lefolyását. Az első lövés után fordult oda és látta, hogy a vádlott fegyverét a sértett felé nyujtva, de arcát kissé félre fordítva lőtt egymásután többször. A vádlott körülbelül két-három lépésre volt Dimitrijevicstől. A harmadik lövés után a sértett elesett, de a vádlott még tett két lövést. Azután átment a másik oldalra és kezében tartotta revolverét. Addigra a tanu is odaért és leütötte Rác kezét. Torma Franjó rendőrrel együtt lefogták és megkötözték. Nem tanusított semmi ellenállást, annyit sem tudott védekezni, mint egy gyerek. Rendkívül izgatott volt és mindössze annyit mondott: »Énnekem elég«. A rendőrségre vitték, de egész uton nem szölt egy szót sem.

A tanu esküt tett vallomására.

Sapkovics Mira törvényszéki jegyző sokszor látta az uccán Rácot. Egyszer éjjel tizenegy óra felé találkozott egy hozzá hasonló emberrel, azt hiszi Rác volt, de nem tudja biztosan. Vallomására esküt tett.

Az elnök ezután tíz perc szünetet adott, majd Kaics Jócó járásbírósi szolgát hallgatták ki. Kaics a merénylet pillanatában haladt el a sörraktár előtt, semmit sem vett észre, csak a lövésekre fordult hátra. Otthon látta azután, hogy az ő kabátját is surolta egy golyó.

„Van még egy golyó“

teken leszámolok, de nem mondta, hogy leszámolok a csöddel.

A tanu határozottan megmaradt amellett, hogy a vádlott a csöd leszámolásáról beszélt. Vallomására esküt tett.

Dr. Nardini Hrvojet, a szubotcai törvényszék vizsgálóbíráját hallgatták ki. Nardini ebben az ügyben kizárólag mint esődbiztos szerepelt és vallomásában összefoglalta mindazokat, amik a főtárgyalás során a csöd megnyitásának körülményeiről elhangzottak. Vallomására esküt tett.

Dr. Sztakics Labud topolai ügyvéd kevésbé fontos vallomást tett.

A tapétaaitó mögött

Bénis Lukács szubotcai tisztviselőt, a Városi Takarékpénztár cégjegyzőjét hallgatták ki ezután. Bénis a Zsivot kiházasító egyesülettel kapcsolatban akart Dimitrijevicstől tanácsot kérni, azonban az ügyvéd előszobájában várnia kellett. Egyszerre a szomszéd szobából, amelyet tapétaaitó választ el az előszobától, beszélgetést halott. Megismerte Rác hangját, de nem tudta kivenni, hogy mit beszél Rác, ellenben egészen tisztán érthető volt Dimitrijevic dr. válasza. Dimitrijevic azt mondotta: »Nem adhatok háromszáz ezer dinárt, mert a törvény értelmében ehhez nincs jogom. Ön azt akarja, hogy olyan dolgot kövessék el, amiért bebörtönöznek. A magam pénzéből adhatnék — ha volna — de a csödtömögéből nem adhatok.« Azután később kijött Rác és így pontosabban meggyőződhettem arról, hogy az ő hangját hallottam.

A vádlott: Nekem Dimitrijevic azt mondta, hogy saját vagyónal garancia a hűzöttünk levő megállapodást.

Az elnök (a tanuhoz): Ezt mondta Dimitrijevic?

A tanu: Azt mondta, ha volna neki, aca.

A vádlott: Hát nem éppen olyan szegény! Különben nem kértem volna Dimitrijevicstől, ha nem ígérte volna, nem megyek be egy olyan házba olyat kérni, amely nem jár.

Bénis Lukácsot vallomására megeskették, majd a csütörtöki tárgyalást Pavlovics István törvényszéki elnök bezárta és folytatását péntek délelőtt felkilencre tűzte ki.

Halálos kártyacsata

Négy évi fegyházra ítélt, mert agyonütötte partnerét

Szomborból jelentik: A szombori büntetőtörvényszéken csütörtökön tárgyalták Mayer József branyinai (Baranya) lakos bűnügyét. Mayer szándékos emberölés büntetével vádolta az ügyesség, mert egy kocsmai verekedés alkalmával leütötte egy embert.

1924 novemberében történt, hogy a branyinai Folk-féle vendéglőben Holzmann János, Hoffmann Márton, Hoffmann Antal, Mayer Antal és Mayer József kártyáztak. Játék közben Hoffmann Márton nagyobb összeget veszített és amikor fizetésre került a sor, kijelentette, hogy nincs nála pénz. Emiatt összeveszték és a játékosok között hamarosan verekedés támadt. Verekedés közben Mayer József székét ragadott fel és azzal úgy felbütötte Hoffmann Antalt, hogy az nyomban eszméletlenül esett össze. Később Hoffman eszméletre tért és elindult hazafelé, de utközben egy árokba zuhant és mire rátaláltak, már halott volt. A boncolás alkalmával megállapították, hogy a halált az az ütés okozta, amelyet Mayer mért az áldozat fejére. Az ütés következtében ugyanis erősen megsérült Hoffman agyveleje és az agyvérzés megölte.

Dr. Krecsarevics védő hangoztatta, hogy a vádlott önvédelemből követte el tettet és nem szándékosan ölte meg Hoffmant, amiért is csupán halált okozó súlyos testisértésért vonható felelősségre. A bíróság halált okozó súlyos testisértésben mondotta ki bűnösnek Mayert és négyévi fegyházra ítélte.

Sztrájkjal fenyegetőznek a zagrebi orvosok hallgatók

A kormány meg akarja hosszabbítani a tanulmányi időt

Zagreből jelentik: A zagrebi egyetem orvosi fakultásának hallgatói csütörtökön tiltakozó gyűlést tartottak. A gyűlést azért hívják össze, mert a kormány olyan törvényjavaslatot készít, amely az orvos-tanhallgatók tudási idejét öt évről hat évre emelné föl.

A gyűlésen határozati javaslatot fogadtak el, amelyben követelik, hogy a törvényjavaslatot másítsák meg és pedig úgy, hogy az egyetemi hallgatókra a tanulási idő meghosszabbítását ne alkalmazzák. A határozatról táviratilag értesítették a liubliani és beogradi orvos-fakultások hallgatóit is, akiket csatlakozásra szólítottak fel. Ha az egyetemi hallgatók követelését a kormány elutasítja, az orvos-tanhallgatók sztrájkba lépnek.

A memorandumot csütörtök délután vitte egy küldöttség Beogradba.

„Philips“ rádiólámpák

Gleichrichterek, Anod-aparátusok

KÉVISELETE:

Vojvodina, Szerémség és Ószerbia részére

MALLER BÉLA

okl. gépészmérnök Subotica

1848 Petrogradska ulica 8.

Kedélyes cigányasszonyok a becskerekai bíróság előtt

A sértett akart fizetni a vádlott helyett

Becskerekről jelentik: A becskerekai törvényszéken mulatságos cigány-per folyt le csütörtökön délelőtt. Sztojkov Milka kumáni cigányasszony ellen súlyos féltésértés vádját emelték, mert kaszával megsebezte Radulov Milka cigányasszonyt, aki három hétig fekdült a sérülésével.

Az elnök kérdésére, hogy hány éves, a vádlott cigányasszony azt felelte: husz, harminc, vagy negyven.

— Hogy hívják az anyját? — kérdezte tovább az elnök.

— Petrovics.

— Keresztneve?

— Nem tudom — válaszolta egykedvűen a cigányasszony a hallgatóság nagy derűtsége közben.

— Van-e férje?

— Van.

— Megesküdtél vele?

Sztojkov Milka magából kikelve tiltakozott a sértő feltevés ellen:

— Hát hogy képzeli évet elnök m. látott már cigányasszonyt megesküdni?

Egyébként tagadta, hogy akarattal sebezte volna meg Radulov Milkát. Ez azonban ellene vallott, de mikor az elnök kihirdette, hogy nyolcnapi fogházra ítélte a bíróság a vádlottat, rosszalóan kérdezte:

— Miért büntették meg, mikor én megbocsájtottam neki?

— Hogy máskor ne verkedjen — magyarázta az elnök.

— Inkább én kifizetem helyette — ajánlotta a sértett.

Mindez azonban nem segített és Sztojkov Milkát bevitték a fogházba.

NAPRÓL NAPRA

Ópiumos cigaretta

Az egyik beogradi trafik kuncsaftjai, akik az uccán rágyújtottak kedvenc vardarjukra, az első néhány szippantás után mély álomba merültek és mint ősszel a legyek, hullottak a földre. A hivatalos vizsgálat megállapította, hogy a cigaretta ópium volt keverve, amely elkábította a gyantulán dohányosokat. Hogy került a cigarettákba ópium? Ennek a története valóságos regény.

A trafikos kisasszony szerelmes volt egy fiatal diplomatába, aki azonban néhány udvarias szónál nem igen méltatta többre az érte epekedő dohányos anygalt. Mikor az országos szépségversenyek megkezdődtek, a trafikoslány kijelentette szerelmének, hogy benevez és miután — hisz ez csak magától értődik! — megnyerte az első díjat, felcsap mozsizinszőnek.

— Na akkor én elveszem magát feleségül — kedélyeskedett a fiatalember — ha elviszi az első díjat.

A leányzó komolyan vette egyetlen szerelmé igéretét és alapos munkába is kezdett, hogy csakugyan elvigye a pálmát Vidacsics Stefica és a többi konkurens elől. Először is felkereste a zsüri tagjait, akik azonban nem méltányolták a kisasszony odaadó viselkedését, hanem kerekén elutasították, mert hát a beogradi Pola Negrinek görbék a lábai. De hacsak még a lábai lettek volna görbék! Am az utjai is igen görbe-gurbák voltak.

Egyik patikus barátjától ópiumot szerzett, otthon a lakásán felbontott egy skatulya vardart, gondosan beletömte a cigarettákba az altatószert, aztán ismét leragasztotta a skatulyát. Úgy számított, hogy végig kínálja vele a zsüri tagjait és aztán az alvó társasággal már könnyű dolga lesz: ahogy ezt a kis naiv trafikos démon elképzelte. A nagy nap reggelén be is állított a bizottsághoz, sorra kínálta őket a cigarettáival, amit a vén filmrókák el is fogadtak. A verseny már javában folyt, de a szépségverseny vezetői csak nem akartak álomba merülni, sőt nagyon is józanok maradtak és a nő még a harmadik díjat se vitte el.

— Elcserelem a cigarettákat! — kapott észbe a boldogtalan kislány és ettől kezdve örökös rettegés volt az élete. A

sokezer egyforma doboz között nem tudta megismerni az ópiumosat és így várnia kellett, míg csak a véletlen szeszélye hozzá nem juttatta.

Az első kuncsaft, egy minisztériumi tisztviselő, aki a kis boltban gyújtott rá, egyszerűen a karjaiba omlott.

— Segítség! Aljas mérénylet! — sikoltott a megrémült nő és a kábult férfit a felháborodott járőrök kihajították az uccára.

„Bethlen előkészíti a monarchiát“

Albert Thomas nyilatkozata Magyarországról és az utódállamokban szerzett tapasztalatairól

Genfben jelentik: Albert Thomas a nemzetközi munkaügyi hivatal vezetője az utódállamokban tett tanulmányutjáról visszatért Genfbe és hosszabb nyilatkozatot tett a sajtó képviselői előtt főleg a munkáviszonyokról és a szakszervezetek helyzetéről.

Nyilatkozatában Albert Thomas megemlékezett Magyarországon szerzett benyomásairól is. Magyarországon erős arisztokrata uralom van — mondotta Thomas — amelynek legjellegzetesebb képviselője gróf Bethlen István, aki a parlamentben tömör többség felett rendelkezik és

Bethlen miniszterelnök ezzel a parlamenti többséggel lassan, de biztosan készíti elő a monarchia feltámasztását.

Ugy látom, hogy a közvélemény erre Magyarországon már olyan

A többiek az uccán fordultak le a járdáról. Mesészerű volt az egész. A kisasszony halálra rémült, de a pörüljártak nem kívánták a megbüntetését és így nem indult ellene vizsgálat. De egész Beograd még egyre az ópiumos cigarettaikat nyomozza és ha egy süldő diák rosszul lesz az első cigarettától, így mentegőzik:

— Opium volt benne! Esküszöm!

(—)

erősen meg van alapozva, hogy a nép alig várja már, amíg Ottó herceg elérí tizennyolcéves korát. Nézetem szerint

a magyar királyság helyreállítása beláthatatlan veszedelmet jelentene Európa békéjére.

Beszélt még Albert Thomas Magyarországnak szomszédállamaihoz való viszonyáról is és kijelentette, hogy

Magyarország az utódállamok közül csak Jugoszláviával tart fenn barátságos viszonyt.

Ami a Balkán-államokat illeti, Albert Thomas kijelentette, hogy úgy látja, hogy

Jugoszlávia készült összefogni Görögországgal és Bulgáriával,

amely államokkal közös frontot akar kiépíteni a Balkán-politikában.

Ujabb letartóztatások várhatók a budapesti megvesztegetési ügyben

Nagy István dr. törvényszéki bírót átszállították az ügyészségre

Budapestről jelentik: Nagy István dr. törvényszéki bíró és társai bűnügyében a rendőri nyomozás csütörtök délután befejeződött és Nagy Istvánt autótaxin átvitték az ügyészség Markó-uccai fogházába. Az ugyancsak letartóztatott Gazda György könyvszakértő, Bogdy István dr. ügyvéd és Márk István dr. orvos péntekig még a főkapitányságon maradnak, mert bizonyos szembesítések céljából szükség van rájuk.

A főkapitányságon csütörtökön azoknak a szállító cégeknek a főnökeit hallgatták ki, akik értékes butorokat és berendezési tárgyakat szállítottak Nagy Istvánnak, amikor ellenük kényszer-egyezségi eljárás volt folyamatban. Ezek a cégek most számlákkal és könyvkivonatokkal azt akarják igazolni, hogy dr. Nagy István a szállított dolgokat mindenkor kifizette, a rendőrség azonban fentartással fogadja ezeknek a megvesztegetés vétségével gyanúsított cégeknek a vallomását.

Csütörtök délután hír szerint sikerült a rendőrségnek olyan bizonyítékokat

produkálnia, amelyek konkrétebb formában világítják meg Nagy István dr. szerepét a kényszer-egyezségi ügyek vagyongyűjtésének kinevezése körül. Hogy mik ezek az újabb adatok, arra nézve nem szivárgott ki semmi, mert a nyomozást a rendőrség még mindig nagy diszkrécióval folytatja.

Az ügyvel kapcsolatban péntekre újabb letartóztatásokat várnak, erre a feltevésre tápot ad Sztrache Gusztáv főügyésznek az újságírók előtt tett kijelentése, mely szerint a nyomozás újabbán más személyekre is kiterjed, mert adatok merültek fel, hogy más személyek is alaposan gyanúsíthatók a bűncselekményekben való bűnrészességgel. Ezeknek a személyeknek a kihallgatása most van folyamatban és letartóztatásuk ügyében még nem történt meg a döntés.

Nagy István dr. változatlanul tagadja, hogy megvesztegetésből származó bármily összeget is kapott és a többi letartóztatott is tagadja, hogy Nagynak készpénzben vagy természetben bármilyen ellenszolgáltatást adtak volna.

Gaal Gaszton afférje a magyar belügyminiszterrel

Gaal Gaszton provokálta Szcitovszky belügyminisztert és Pesthy igazságügyminisztert

Budapestről jelentik: A képviselőház csütörtöki ülésén Szcitovszky Béla belügyminiszter és Gaal Gaszton ellenzéki képviselő közt éles összetűzésre került a sor. A szerdai ülésen Gaal Gaszton a biztositási javaslat tárgyalása során élesen támadta azokat a köztisztviselőket, akik részvénytársaságoknál és szövetkezeteknél igazgatósági tagok. Gaal Gaszton többek közt említést tett arról is, hogy az egyik biztositó társaságnak ma is igazgatósági tagja egy aktív miniszter. Amikor közbeszólásokkal ennek a miniszternek a nevét kérdezték, Gaal Gaszton azzal felelt, hogy azt majd negyedszemközt megmondja. Ekkor Bethlen miniszterelnök szólt közbe és kijelentette, hogy a támadás nyílt ülésen

történt, tehát nyílt ülésen kell megnevezni az illető minisztert is, mire Gaal Gaszton kijelentette, hogy Szcitovszky belügyminiszterről van szó.

A csütörtöki ülés elején Szcitovszky Béla belügyminiszter a napirend előtt kért szót és kijelentette, hogy Gaal Gaszton állítása szemérmességet jelent. A belügyminiszter kijelentése nyomán nagy mozgás támadt. Szcitovszky ezután bejelentette, hogy november 2-ikán, amikor miniszterré kinevezték, lemondott igazgatósági tagságáról és ezt a lemondást a biztositótársaság igazgatósága november 10-ikén tudomásul is vette, majd így folytatta beszédét:

— A képviselő ur abban az illuzió-

ban él, hogy kizárólag jogosult fehér tógában járni ebben az országban. Vagyunk sokan, akik hivalkodás nélkül járunk fehér tógában. (Zajos helyeslés és taps a jobboldalon.) A képviselő ur tegnap a közélet rákfenéjéről beszélt. Van még egy csunya rákfenéje a magyar közéletnek és ez az igaztalan vádaskodás. Figyelmeztetem a képviselő urat, hogy ne helyezze magát kapcsolatba ezzel a rákfenével.

A belügyminiszter szavait a kormánypart és a jobbközép nagy tapsal fogadta, mire nyomban Gaal Gaszton emelkedett szólásra és azonnal válaszolt a belügyminiszternek. Kijelentette, hogy a magyar közélet legszégyenletesebb jelenségének tartja, hogy miniszteri tisztviselők és képviselők olyan állásokat vállalnak, amelyekben összedűlésbe kerülhetnek a közélettel. Nézzem szét a belügyminiszter a saját pártjában — mondotta Gaal Gaszton — ahol az ipari és kereskedelmi vállalatok igazgatósági tagjait bőségesen megtalálhatja. Hangsúlyozta, hogy kijelentését a miniszter nevének említése nélkül tette és csak a miniszterelnök ismételt felszólítására nevezte meg a belügyminisztert. A súlyt nem arra helyezte, hogy a belügyminiszter most tagja a biztositóintézet igazgatóságának, hanem arra, hogy a közéletben szerepet játszó férfiak semmiféle vállalatnak vagy részvénytársaságnak tagjai ne lehessenek. A fehér tógát nem a számon viselem — fejezte be felszólalását Gaal Gaszton — és amíg képviselő leszek, összeférhetetlennek fogom tartani, hogy fizetéses állást vállaljak valamely részvénytársaságnál. Végül kijelentette, hogy a belügyminiszter sértő kitételeit magánaton fog elégtételt szerezni.

A kínos affér az ülésteremben ezzel véget ért, majd utána Gaal Gaszton megbizta Forster Elek és Szily Tamás képviselőket, hogy kérjenek magyarázatot a belügyminiszterrel. Szcitovszky belügyminiszter Amády Lászlót az egységes párt elnökét és Ráday Gedeon grófit kérte fel a lovagias ügy elintézésére.

A parlament folyosóján minden más kérdést háttérbe szorított Gaal Gaszton afférja a belügyminiszterrel annál is inkább, mert alig provokálta az agrárpárt vezére Szcitovszky belügyminisztert, máris újabb afférje támadt Pesthy Pál igazságügyminiszterrel.

A biztositási javaslat részletes vitája során ugyanis Gaal Gaszton újból felszólt és hivatkozott arra, hogy szerdai beszédében már rámutatott azokra a tükösrugókra, amelyek ezt a javaslatot az országgyűlés napirendjébe dobták.

Pesthy Pál igazságügyminiszter ekkor a következőket kiáltotta Gaal Gaszton felé:

— Erre a kijelentésére már megkapta a méltó választ!

Gaal Gaszton éles hangon kérdezte az igazságügyminisztertől:

— Azonosítja magát ezzel a választással?

— Én csak azt tudom — felelte Pesthy Pál igazságügyminiszter kitérőleg — hogy a belügyminiszter ma megadta Önnek a feleletet.

Erre Gaal Gaszton a következőket kiáltotta az igazságügyminiszternek.

— Ha csak ennyit tud, akkor hallgasson!

Pesthy Pál igazságügyminiszter később Gaal Gaszton felé tartott és valamit magyarul akart neki, de Gaal Gaszton a kezével intett és eltorok, nem adott módot az igazságügyminiszternek arra, hogy kimagyarázza előbbi szavait. Az incidens után pedig Gaal Gaszton megbizta Reischl Richárd és Forster Elek képviselőket, hogy provokálják Pesthy igazságügyminisztert. Politikai körökben azt hiszik, hogy Gaal Gaszton lovagias ügyei nehezen lesznek békésen elintézhetőek, mert a legmesszebbmenő elégtételt követeli a kormánytagjaitól.

98 dinárért

selyemkalapok

minden stában és formában

STEIN kiskápolna mellett.

HIREK

Tenyereim

Este egy társaságban tenyerekből jósoltak. Hazajövet, éjfél után, állok a szoba közepén, a csillár alatt nézem a tenyerem. Egymás mellé kell tenni a kettőt, a balat meg a jobbát s együtt olvasni, mint egy könyvelői szöveget. A bal az eredeti, a hiteles, a rólam szóló tervezet, akaratomból, ösztöneimről, tudásomról, érzésvilágomról, anyagi lehetőségemről való vázlat, melyet magam a sors írt, az a Planéta, mely alatt születtem, viszont a jobb már efféle javított-röntött vázlat és arról számol be, mi lett akaratomból, ösztöneimből, tudásomból, érzésvilágomból, anyagi lehetőségemről, a szorgalmam, az élet hatása alatt. Szóval az egyik: ártatlan iskolai térkép, folyókkal, csermelyekkel, hegyekkel, dombokkal, a másik: hadimappa mély barázdákkal, lövészárkokkal, hadműveleti terület, melyen győzelmeik, kudarcok íráshatók. Édeskevéset tudok még a kromantikáról. Csak az imént értésültem, hogy tenyereimen minden felent valamit. Emlékezem a rajta lévő firka az a monetlevél, melyet a bölcsőtől a strig való utra kaptam. Kilenc égtájjra osztják a kilenc bolygó szerint. Bámulom Jupitert, Venust, Neptunt, Uranust s Mercurt is, melynek körzete nagyon csenevész, tétova. Azt mondják, hogy a kéz, mely minden ingerre ösztönösen megremez, nem tud tettetni, már csak azért sem, mert többnyire meztelen. Az élet okvetlenül rajta hagyja nyomát. Ha figyelmesen szemlélem, azt látom, hogy az én tenyereimre gyakran akart valamit írni a végzet, igen határozottan, de mást gondolt, abbahagyta, a szöveget áthúzta, három-négy dühös keresztvonallal, úgyhogy most már nem is vagyok képes kisilabizálni az értelmét. Vajon mi lehetett itt? Közben talán jobb ötlete támadt? Vagy, mint legtöbbször, ezutal is az eredeti fogalmazás volt a helyes? Nem tudom. Amíg azonban így töprengök, egyszerre megdöbbenek. Már egy félóraja vizsgálom a tenyerem. Több évtizede élek a földön, de annyi időt még sohase szenteltem neki. Csak önmagamot figyeltem. A tenyereimet használtam, azokat hordoztam rajta, a kiket szerettem, de voltaképp megelégedtem róla. Lám, most minék előtte meghalok, legalább azt is tudom, hogy milyen tenyerem volt.

Kosztolányi Dezső

*

VÁROSI MOZI. Csütörtök—péntek—szombat—vasárnap: *Ne nősi!*
Főszereplők: Bánky Vilma, Olga Csehova, Max Landi. A *Maxim-bár táncosnői* 6 felvonásban. Mary Parker, Mary Kid a főszerepben.

*

— **A király átutazott Szubotícán.** Őfelsége Alekszandar király, aki szerdán este indult el Bukarestből, csütörtök este fél kilenc órákor udvari kúriónvonatával átutazott a szubotica pályaudvaron, ahol a hatóságok vezetői megjelentek. Az udvari vonat rövid tartózkodás után folytatta útját Beograd felé, ahova az éjszakai órákban érkezett meg. Mária királyné még Bukarestben maradt és Alekszandar király is csak néhány napig fog Beogradban tartózkodni és a jövő héten Párisba utazik.

— **Szubotica város közgyűlése.** Szubotica város kizsújícsított tanácsa a hó végén tartja meg ezévi első rendes közgyűlését. A közgyűlésen a Beograd-szálloda és kávéház bérletéről is fognak dönteni. A szállodát és kávéházat tíz évre adják bérbe.

— **A Radics-párt vajdasági agitációja.** Szomborból jelentik: A Radics-párt ismét erős agitációt kezdett a Vajdaságban, különösen a bácskai községekben. Szerdán Csonoplyán és Svilojevón tartottak gyűléseket, amelyeken Konovic István mondott beszédet.

— **Hivatalvizsgálat a kikindai pénzügyigazgatóságon.** Kikindáról jelentik: Mitrovics Péra, a beogradi Glavna Kontrola kiküldöttje hivatalvizsgálatot tartott a kikindai pénzügyigazgatóságon. A kiküldött mindent a legnagyobb rendben talált.

— **A bánati kamara kéri, hogy Beeskerek legyen a tartomány s ékhegye.** Beeskerekről jelentik: A bánati kereskedelmi és iparkamara esütörtökön felterjesztést intézett a parlament elnökségéhez, a miniszterelnökhöz, a belügyminiszterhez és a bánati képviselőkhöz, a kiknek figyelmét felhívja arra, milyen súlyos gazdasági és nemzetpolitikai hátrány származna abból, ha a tartományi székhelyet nem helyeznék Beeskerekre. Minthogy Beograd most is külön autonómiát kér, nem lehet akadályra a székhely árhelyezésének. Hivatkozik a memorandum arra is, hogy Temesvár ötven év alatt, amíg a közhivatalok ott voltak, hatalmas mértékben felvirágzott.

— **Magyar-román tárgyalások kezdődtek Budapesten.** Budapestről jelentik: Magyarország és Románia közt a békeszerződésből folyó és még függőben levő egyes, főleg pénzügyi vonatkozású kérdések tárgyalása újból megkezdődött. A magyar és román bizottság ma tartotta együttes első ülését. A román delegációt Stircea Trajan rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, a magyar delegációt pedig Wodianer Rudolf meghatalmazott miniszter vezeti. A esütörtöki ülésen megállapodtak azokra a kérdésekre nézve, amelyeket elsősorban kívánunk tárgyalni, ezek között szerepel a köztisztviselők nyugdíjügye, az irattári munkások felosztása és a kettős megadótatás elkerülése érdekében létesítendő megállapodások.

— **A magánalkalmazottak szövetségének tiltakozó gyűlése a tédről munkaidő bevezetése ellen.** Szentáról jelentik: A munkaidőrendelést tervezete, amelyet a kereskedelmi és ipartügyi miniszter a kamaráknak a napokban megküldött, az üzletek részére tíz órai munkaidőt és azonkívül kivételes esetekben munkaidőmeghosszabbításokat is megállapít. A tervezet ellen a »Jugoszláviai Magánalkalmazottak Szövetsége« tiltakozó akcióit szervez és az egész ország magánalkalmazottait gyűlésekre hívja össze. A magánalkalmazottak követelik, hogy az üzletek munkaidőjét is a nyolc órai munkanap alapján rendezzék és vegyék figyelembe a magánalkalmazottak közt uralkodó nagy munkanélküliséget, amelyet éppen a munkaidő meghosszabbításával még növeltek, mert sok helyen nem tartották be a törvényesen megszabott munkaidőt. A magánalkalmazottak szövetségének szentai csoportja vasárnap délelőttre nagygyűlést hívott egybe, amelyen tiltakozni fognak a tervbevetett tíz órai munkaidő bevezetése ellen.

— **Négy napig élt mesterséges lélegzéssel.** Csikágóból jelentik: Az egyik itteni klinikán az orvostudomány történetében szinte páratlanul álló módon mentettek meg az életnek egy huszonkétéves fiatalembert. Egy Albert Frick nevű fiatalember húsmérgezés következtében izombénulást kapott, amely a rekeszizomra is kiterjedt. Az orvosok négy teljes napig mesterséges lélegzéssel tartották életben a beteget és ez az idő elég volt ahhoz, hogy a mérég felszívódjék és a fiatalember ismét életre térjen.

— **A noviszadi kereskedelmi kamara teljes ülése.** Noviszadról jelentik: A noviszadi kereskedelmi és iparkamara tavaszi teljes ülését április harmadikán délelőtt kilenc órákor tartja a kamara épületében.

— **Milliók ékszerlopás.** Párisból jelentik: Milliók ékszerlopás történt szerdán Cannesban. Egy Leverson-Gower nevű dúsgazdag angol, akinek Cannesban nyaralója van, néhány nap előtt kintin bizonyítványokkal francia szobalányt fogadott és a szobalány szerdán este kifosztotta gazdáját. Mikor Leverson-Gower az étteremből felment szobájába, íróasztalát feltörve találta és ékszerrel eltűntek a francia szobalánnyal együtt. Az angol kerek egymillió frankra becsült kárát.

— **Hivatalvizsgálat a noviszadi munkásbiztosító pénztárnál.** Noviszadról jelentik: Az országos munkásbiztosító pénztár egy titkára és egy számvizsgálója a noviszadi munkásbiztosító pénztár ügymenetének megvizsgálására Noviszadra érkeztek és a hivatalvizsgálatot megkezdték.

— **A noviszadi Narodna Banka új vezetője.** Noviszadról jelentik: A Narodna Banka főnökének elhalálása folytán a főköntözött főnöki teendőnek ellátásával Kapamadzsia Koszta főnökhelyetteset bízták meg. Helvettesévé Jancsekics Jankó főtisztviselőt nevezték ki.

— **Legett egy autó és gyújtogatás gyönyű miatt letartóztattak egy földművest.** Noviszadról jelentik: Jakovljević Rada szőlőbrám softőr és két utasa, akik szerdán autót Nádáljára igyekeztek. Turján betértek a vendéglőbe és az autót az ebéd idejére a főszerbe állították. Délután két órákor az autó kigyulladt és teljesen leégett. A kár övenezer dinár. A esendőség letartóztatta Gavrilovic Szima turjai földművest, akit a tűz keletkezésének pillanatában az autó körüli láttak. A gyanúsított tagadja, hogy része lett volna az autó kigyulladásában.

— **Orvosok kinevezés.** A közegészségügyi miniszter dr. Manhehu Mihály orvost Szarajevóba közkörházi orvosnak nevezte ki.

— **Sertéskereskedő, akl a járulatlevél miatt szidta a jegyzőt.** Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszék másfelhavi fogházra ítélte Milutinovic Szima tovariszevői sertéskereskedőt, aki Krajinovic Dusan községi jegyzőt szidalmazta és megsértette a járulatlevél megtagadása miatt. Súlyosító körülménynek vették, hogy amikor a jegyző rendőrt hívott, Milutinovic ellenszegült a rendőrnök.

— **Rádiumot találtak Franciaországban.** Párisból jelentik: Curienne utmutatásai és teryraiza szerint Clemon-Ferland környékén geológusok kutatásokai végeztek, mert a híres radiológusnő ezen a vidéken rádiumot sejtett. A Tépés közli, hogy ásátások sikerrel jártak Lachaux mellett nagy kiterjedésű területen bő rádiumtartalmu ércet találtak.

— **Öt pengőért meggyilkoltak Budapesten egy öregasszonyt.** Budapestről jelentik: Csütörtökre virradó éjjel tízenkét órákor az őrszemes rendőr telefonon jelentette a központi ügyeletnek, hogy az Újpesti-rakpart és a Bordonucca sarkán egy vendéglőben meggyilkolva találtak Kratkí Lajosné hetvennégyéves asszonyt, a vendéglő tulajdonosának, Tudomány Károlynak nevelőanyját. Azonnal rendőri bizottság szállt ki a helyszínre, amely megállapította, hogy az öregasszonyt színneggel fojtották meg, a szekrények fel voltak feszítve és a vendéglő pultja mögött a kassza türes volt. A nyomozás azonnal megindult és a detektívek azonnal végigraziálták a környékbeli csapszékkeket és lebujokat, amelyekben Turinszki Szlavko huszonnyolc éves állásnéküti háfőslegényt hajszolták, mert a tanukihallgatásokból megállapították, hogy Turinszki még este tízenegy órákor a kocsmában volt. Az egyik kocsmában még az éjjel folyamán elfogták Turinszkit, aki beismerete, hogy ő ölte meg az öregasszonyt. Tizenegy óra után társaságával elment a kocsmából, ahova később egyedül visszalapozott, földre teperte a magányos öregasszonyt és megfojtotta, majd a szekrényekből elrabolt két blízet ruhát, amelyek közül az egyiket azonnal felvette, a kasszából pedig a benne levő öt pengőt vitte el. A gyilkos háfőslegényt letartóztatták.

— **Felakasztotta magát egy hetvenhároméves asszony.** Beeskerekről jelentik: Gyulai Andrásné hetvenhároméves mihajlováci asszony, háza padlásán felakasztotta magát és meghalt. Tették oka ismeretlen.

— **Legett téglagyár.** Beeskerekről jelentik: Klok János szécsányi téglagyára szerdán kigyulladt és nagy részét leégett. A tüzet a kemencéből kibombant láng okozta.

— **Meghalt a német hadügyminiszter.** Berlinből jelentik: Augsburgi jelentés szerint Gessler birodalmi hadügyminiszter tizenkészes Károly nevű fia influenza következtében beállt tüdőgyulladásban meghalt. A hadügyminiszter rövid időn belül most már második fiát és vele másod gyermekét veszítette el.

— **Készül már az erdei iskola a Venácon.** Noviszadról jelentik: Megírjuk, hogy Őfelsége Mária királyné az elmúlt napokban dr. Miletics Szlavko egészségügyi miniszter meghívására megtekintette a Venácon létesült gyermeküdülőtélepet, amely annyira megnyerte a királyné tetszését, hogy közölte a miniszterrel, hogy a meglévő gyermeküdülőtélepet mellett létesítendő erdei iskola fenntartási költségét saját pénztárából fedezi. A noviszadi egészségügyi felügyelőség már meg is kezdte az erdei iskola alapozási munkálatait, amelyekkel néhány napon belül elkészül. Adigra megérkezik a német jóvátéti számlára rendelt hatvan méter hosszú és tizenhárom méter széles főbarakk. Az erdei iskola a legmodernebbül lesz berendezve és felszerelve, villannyal és vízvezetékkel és fürdővel lesz ellátva. Az erdei iskolát még a nyáron adják rendelkezésére.

Szívbetegok és érelmeszesedésben szenvedők a természetes »Ferenc József« keserűvíz használatát által könnyű és pontos bélműködést érnek el. Klinikai vizsgálatok igazolják, hogy a **Ferenc József** víz különösen agyvérzésre és gutaütésre hajlamos idősebb embereknél kitűnő szolgálatot tesz. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

FRIDERICUS REX METROPOLIS JÖN!

— **Leöltek 200.000 struccot.** Londonból jelentik: Johannsburgból jelentik: Londoni lapoknak, hogy a délafrikai struccenyésztő farmokon tömegesen öldösik le a struccokat, mert mióta a nők kalapokon a struccotoll-dívat megszünt, az állatok csak eszik a drága takarmányt és hasznát nem hajtának. Ujév óta a délafrikai farmokon több mint 200.000 struccot öltek meg s ezeknek tollaival elárasztották a világpiacot. Ez volt az ok, amiért legutóbb a struccotoll ára olyan nagy mértékben esett.

— **Boldogtalan szerelemből — három letartóztatás.** Perából jelentik: Egy sajtópörrel kapcsolatosan három feltűnéskeltő letartóztatás történt. A rendőrség elfogta az Aksam című stambuli estilap főszerkesztőjét és vele együtt a lap két munkatársát. Az Aksam ugyanis hirt adott egy fiatal török nő öngyilkosságáról és megírta, hogy a boldogtalan nő végzetes tettének oka szerencsétlen szerelem. Sajtópör lett a dologból. A tárgyaláson a lap főszerkesztője azt a megjegyzést tette az ügyész ellen, hogy elmaradt a kortól. Az ügyész erre letartóztatási parancsot adott ki a főszerkesztő és két munkatársa ellen. Magát a sajtópört a közbejött incidens miatt elnapolta a törvényszék.

— **Hat bányász megölt a bányalég.** Boroszlóból jelentik: A kattowitzi Kleophas tárnában nagy szerencsétlenség történt. A tárna egyik részében gázomlás volt érezhető és hét munkás azt a megbízást kapta, hogy kutassa ki a gázomlás korrását. Munkaközben bányalégrobbanás történt és a hét munkás közül hat odaveszett. Csak egynek sikerült életét megmentenie.

Calderara & Bankmann, Wien, toalettszappanai és illatszerei elismerten a legjobbak.

— **Álarcosbál Vrbászon.** A vrbászi zsidó ifjusági egyesület szombat este álarcosbált rendez a Schumacher-féle vendéglőben.

Mielőtt csillárt vásárol
tekintse meg raktáramat
KARLO KRAUSER
Városház épület 19205

— **A szuboticaí hadmentességi adóki-
vetések.** Szubotica város adóügyi osztá-
lya közli, hogy a hadmentességi illeték
regisztere elkészült és azt nyolc napra,
március 18-tól 25-ig, közszemlére tették
ki. A kivételeket a városi adóügyi osztá-
ly 62. számú hivatalosbójában tekin-
thetik meg az érdekeltek.

— **Ezer influenzás közül öt halt meg.**
A beogradi központi egészségügyi inté-
zet jelentése szerint március hetedikén
38.333 volt az influenzabetegek száma
az országban. Csaknem minden tarto-
mányban csökkent a járvány. Kivétel a
zetai és nisi, valamint kisebb mértékben
a raskai és uszicei tartomány. A hónap
első hetében valamivel több halálozás
történt, mint előbb, de ez nem jelenti a
járvány erősödését, mert a halálos esetek
régibbi megbetegedések következmé-
nyei. Általában az idei influenzajárvány
gyengébb természetű volt. Öt hét alatt
— febr. 1-től március 7-ig — összesen
185.220 influenza esetet jelentettek be,
amelyek közül 1098 halálos volt, tehát
minden ezer közül öt influenzabeteg
halt meg.

TUNGSRAM FEJHALLGATÓK

A LEGDRÁGÁBB GYÁRTMÁNYOKKAL
EGYENÉRTÉKŰEK, NOHA ÁRUK CSAK 135. D.

— **Herceg Rudolf a bácskai bunye-
vác kulturmozgalmakról.** Zagrebból je-
lentik: A Seljacska Sloga horvát köz-
művelődési egyesület vezetője Herceg
Rudolf horvát író, aki több hétig a Vaj-
daságban tartózkodott, csütörtökön dél-
után érkezett vissza Zagrebba és az új-
ságróknak hosszasan nyilatkozott tap-
asztalatairól. Herceg Rudolf elégedet-
lenségének adott kifejezést, hogy a vaj-
dasági sajtó egy része vajdasági sze-
replését összefüggésbe hozta a már fenn-
álló szláv kultúregyesületek elleni ak-
cióval. Herceg Rudolf közölte az újság-
írókkal, hogy május 22-ikén Zagrebban
a paraszt dalárdák szövetsége országos
szemlélt tart, amelyen résztvesznek töb-
bek között a szuboticaí, illetve bácskai
bunyevácok és a hercegovinai és likai
bunyevácok paraszt dalárdái nemzeti vi-
selethez, ezenkívül a szerémségi, mura-
közi és bácskai sokácok is.

— **Arcóban egy bankigazgató lelőtte a
kasszafurót.** Rómából jelentik: Szerda
éjjel az arcói mezőgazdasági pénztár
igazgatója meglepett két embert, akik
behatoltak a bankba és már megfúrták a
pénztárszekrényt, amelyben 300.000 líra
készpénz volt. Az igazgató revolverével
készen a menekülő rablók után lőtt.
Reggel a helyszínétől kétszáz méternyire
megtalálták az egyik betörő holttestét.
A halálos lövés mellén érte. Egy pá-
duai kereskedelmi utazót ismertek föl
benné. Egy bankigazgatót és számos
gyanus embert letartóztattak.

— **Nem Berlinben tartják meg a nép-
szövetségi tanács legközelebbi ülését.**
Berlinből jelentik: Most már bizonyos,
hogy nem Berlinben ül össze a népszö-
vetségi tanács legközelebbi ülészaka,
hanem Genfben. A június 6-án kezdődő
ülésszak előtt Berlinben csak a tanács
egy-egy albizottságai fognak ülésezni má-
jus hónap folyamán.

— **Tréfából szerencsétlenség.** Novi-
szadról jelentik: Haljevics Márton glo-
zsáni béres Kollár Mita szállásán va-
dászfegyverrel tréfából célbavette Per-
kovics Manda napszamosasszonyt, akit
meg akart ijeszteni. A fegyver véletle-
nül elsült és súlyosan megsebesítette az
asszony arcát és vállát. Perkovic Man-
dát életveszélyes állapotban beszű-
lítették a noviszadi kórházba. Halje-
vics Mártont a csendőrség letartóztatta.

— **A Hakoah jelmezes bálja.** A Ha-
koah zsidó ifjusági egyesület 10-ikén
szombaton tartja jelmezbálját a Lloyd
összes termében. Az estélyt pierrok és
piérettek és a jelmezek csillogása te-
szí fényessé és külön meglepetés lesz
az amerikai néger jazzband. A vezetősé-
g felkéri mindazokat, akik tévedésből
eddig meghívót nem kaptak és igényt
tartanak rá, jelentsék az egyesület tit-
kárságánál.

— **A nótás kapitány a Népkörben.** A
nótás kapitány iránt már a lapokban
megjelent első hír után is olyan nagy
érdeklődés nyilvánult meg, hogy már
nemcsak a bemutató előadásra, hanem a
többi előadásokra is erősen keresik a
jegyeket. A lelkes műkedvelő gárda a
sok sikert látott szerzőnek ezzel az új
darabjával is azzal a szeretettel foglal-
kozik, amely Farkas Imrének méltán ki-
jár. Az operettet Szabó Márton rendezi.
A táncokat Landau Juliska tanítja be. Az
új díszleteket Bujdosó Lajos tervezi. A
főszerepeket Raczkó Ilus, Klein Irén,
Piukovich Mancsi, Kladek Károly, Nagy
Pál, Nöszt Béla, Koncz Dani, Kóhalmi
Jenő és Szabó Marci játsszák. A bemuta-
tóelőadás, amely iránt igen nagy érde-
klődés nyilvánult meg, csütörtökön, má-
rcius 24-ikén lesz. Jegyek Krécsi könyv-
kereskedésében már kaphatók.

— **»Belacrkván tilos a magyar nóta«
cím alatt március 9-ikén megjelent cik-
kben egy belacrkvai olvasónk panaszát
közöltük, hogy a rendőrkapitány rende-
lettel tiltotta a magyar sötét. Munka-
társunk Belacrkván járva meggyőződött
arról, hogy ez rosszindulatú, téves in-
formáción alapszik és nem felel meg a
valóságnak, mert ilyen rendeletet a be-
lacrkvai rendőrkapitány nem adott ki.
Ezek után a fenti cikkünkben foglalta-
kat készséggel igazítjuk helyre és saj-
nálattunkat fejezzük ki, hogy az a köz-
lemény a lap hasábjain megjelent.**

— **Szerencsejátékosok után nyomozott
a szentai vasutállomás főnöke.** Szentá-
ról jelentik: A szentai vonalakon az utó-
bbi időben ismét tömegesen tűntek fel a
szerencsejátékosok, akik számtalan utast
fosztottak ki. Krubanovics Milán szentai
állomásfőnök, aki a legnagyobb szigorral
üldözte a szerencsejátékosokat, tekintet-
tel az újabb panaszokra, elhatározta,
hogy személyesen fog nyomozni a sze-
rencsejátékosok után. Szerdán délután
felszállt a becskerekre vonatra, ahol feltűnt
neki egy gyanús külsejű fiatallembert.
A jegyét kérte, de kiderült, hogy a fiatal-
embernek nincs jegye, mire Csókán le-
szállította a vonatról. Közben az isme-
retlen bevallotta, hogy szerencsejátékos,
mire Csókán át akarták adni a csendő-
rnek, de megszökött. Kévéssel több a
szőkevény visszatért egy csendőrral, aki
előtt szintén beismerte, hogy szerencse-
játékos, de ezért nem lehet letartóztatni.
A csendőr ezt az érvet el is fogadta és az
ismeretlen elengedte. Az állomásfőnök a
történekről jelentést tett.

— **Halálozás.** Kunyora József dolnja-
lendavai földbirtokos hetvennégyéves
korában agyvérzés következtében hirte-
len elhunyt. Az elhunytat nagy részvét-
tel temették el. — Csaplovics Ferenc nyu-
galmazott márkusházai körjegyző, evan-
gélizmus egyházközségi felügyelő nyolc-
vannégyéves korában Markisevcin el-
halt. Halálát nagyszámú, előkelő rokon-
ság gyászolja.

TUNGSRAM

VEVŐKÉSZÜLÉKEK

FELÜLMULHATATLANOK A WESTERN, TUNGSRAM és TELEFUNKEN SZABADALMAK
ELŐNYEIT EGYE ITIK

— **Halmi Tibor táncómkust szaba-
donbocsátotta a budapesti rendőrség.**
Budapestről jelentik: Az óvadéksikkasztás
gyanúja miatt szerdán rendőri őri-
zetbe vett Halmi Tibor táncómkust,
a Király-színház népszerű tagját a rend-
őrség csütörtökön szabadonbocsátotta.
Halmi a 160 millió követelésből barátai
támogatásával 53 milliót csütörtökön
lefizetett és ígéretet tett arra, hogy a
tartozás további részét is sürgősen ren-
dezi. A rendőrség erre három napi ha-
ladékot adott Halminak és nyomban
szabadonbocsátotta a népszerű színészt.

— **Halálra ítélték, mert feleségét a
Drávába dobta.** Mariborból jelentik: A
maribori esküdtszék csütörtökön kötél-
általi halálra ítélte Leserko Dragutin
ptuji földbirtokost, mert feleségét mult
év szeptemberében orvul megtámadta
és a Drávába dobta. Az eset különös
érdekessége, hogy a vádlott a tárgya-
láson nem vallotta be a gyilkosságot és
olyan tanuvallomások sem hangzottak
el, amelyek pozitív bizonyítékot nyúj-
tottak volna a vádlott ellen. Az ítélet
kihirdetése után azonban a vádlott fel-
állt és beismerte, hogy feleségét ő do-
bta a Drávába és kérte, hogy kegyel-
mezzék fel.

— **A köd miatt elmaradt a Vukovár-
noviszadi hajó csütörtöki járata.** Novi-
szadról jelentik: A Noviszad és Vuko-
vár közt közlekedő Napred nevű szem-
élyszállító hajónak csütörtök reggel
három órakor kellett volna Vukovárról
Noviszadra indulnia, de a nagy köd mi-
att a hajó egyáltalán nem indulhatott el
és így a csütörtöki hajójárat elmaradt.
A hajó legközelebb pénteken reggel há-
rom órakor indul Vukovárról Noviszad-
ra.

— **Capablanca biztosan győzni fog a
newyorki sakkversenyen.** Berlinből je-
lentik: A newyorki sakkverseny tizen-
ötödik fordulójára befejezetlenül maradt.
A Capablanca—Niemzovics mérkőzést
Capablanca nyerte meg. A tizenhatodik
forduló eredménye: Capablanca győzött,
Marschall ellen. Vidmár—Spielmann és
Niemzovics—Aljechin remis. A ver-
seny állása: Capablanca tizenkét pont,
Aljechin nyolc és fél, Vidmár nyolc,
Niemzovics nyolc, Spielmann hat és
fél, Marschall öt pont. Csütörtökön nem
volt játszma. Capablanca győzelme már
kétségtelen.

— **Határátlépésért elítélt kettősbirto-
kos.** Szomborból jelentik: Varjanac Jó-
zsef magyarországi kettősbirtokos, két
nappal ezelőtt átjött Bácski-Breg község-
be, ahonnan ellátogatott Szomborba is.
Szomborban egy detektív igazoltatta és
miután kettősbirtokos a határtól csak
tíz kilométernyire távozhat el, letartóz-
tatta. Varjanacot a főszolgabírósg til-
tott határátlépésért tíz napi elzárásra
ítélte.

— **A noviszadi Fruska Gora turista-
egylet kirándulásal.** Noviszadról jelentik:
A Fruska Gora turistaegetület szom-
baton délután egy órakor és hat óra
harminc perckor vonaton Rakovára,
onnan másnap reggel Crveni-Csotra és
a Grgeteg kolostorhoz kirándulást ren-
dez. Vasárnap reggel öt óra tíz és hat
óra harminc perckor másik két csoport
is indul. Noviszadról Zmajevára rán-
dulnak ki.

— **Pénteken tájékoztatja Bethlen a
külgügyi bizottságot római utjáról.** Buda-
pestről jelentik: A külgügyi bizottság
ülését március 23-án délelőtt tíz órára
hívták össze. Az ülés napirendjén a nép-
szövetségi okmány kiegészítéséről szó-
ló javaslat és egy másik nemzetközi
egyezmény szerepel. Politikai körök-
ben azonban úgy tudják, hogy ezen az
ülésen fogja Bethlen tájékoztatni a bi-
zottság tagjait Magyarország külpo-
litikai helyzetéről, a külsőben levő ró-
mai utjáról és azokról a tárgyalások-
ról, amelyeket a közelmúltban Marko-
vics Lázár Budapesten politikai szemé-
lyekkel folytatott. Előrelátható, hogy
ezzel a kérdéssel kapcsolatban Bethlen
a külgügyi bizottságot tájékoztatni fogja
azoknak a tárgyalásoknak az állásáról,
amelyek Jugoszlávia és Magyarország
között folyamatban vannak.

— **Sanghai védője hajlandó feladni a
várost.** Londonból jelentik: Newyorki je-
lentés szerint Csang-Csung-Csang
tábornagy a kantoni kormányt
felajánlotta, hogy ötszáz ezer dollár
lefizetése ellenében Shanghai kínai
negyedét feladja. Március 15-én
ment át hivatalosan a hankai angol
negyed közigazgatása a kantoniak ke-
zébe, kik már kinevezték az új városi
tanácsot, amelybe az angolok három
tagot küldenek. Az angol negyed adó-
bevételeit a jövőben a kantoni kormány
kapja.

— **A szentai keresztény kereskedő-
ifjak tisztújító közgyűlése.** Szentáról je-
lentik: A szentai keresztény kereskedő
ifjak most tartották évi rendes közgyű-
lésüket, amelyen új vezetőséget is vá-
lasztottak. Az elnöki jelentésben Dragin
Radivoj elnök beszámolt az egyesület
kulturális működéséről, az egyesület ke-
belében alakult műkedvelő gárda szép
teljesítményéről. Az egyet, mely két év-
vel ezelőtt még nagy adósságokkal küz-
dött, most nyolcvanhatezer dinár vagyon-
nal rendelkezik. Az elnöki jelentés tuda-
másul vétele után megválasztották a
tisztikart. Elnök lett: Dragin Radivoj
kereskedő. Alelnökök: Tóth A. János és
Lécsényi Andor. Ügyész: Dr. Keceli
M. Ferenc. Főtiszt: Kovacsevics József
és ifj. Mészáros István, pénztárosok:
Lavicska Mátyás és Nagy Kelemen, el-
lenőrök: Biliczki János és Bekcz Vince,
könyvtárosok: Muesi György, Kővágó
Márton, Nagy Dénes és Andruskó Ist-
ván, háznagy: Tóth Gyula.

— **Vigyázat a védjegyre.** A gyári véd-
jegy, amelyre a gyárosok külön is fe-
szokták hívni a közönség figyelmét, azt
a célt szolgálja, hogy az egyik gyárt-
mány félreérthetetlenül is megkülönböz-
tethető legyen egy másik gyártmánytól.
Szubotican azonban néhány talibuzgó de-
tektív más célt látott meghuzódni a
gyári védjegy mögött. Az egyik szubo-
ticai üzlet kirakatában néhány herendi
porcellán-gyártmány ékeskedett. A por-
cellánokon feltüntetett gyári védjegy, a
mely véletlenül a magyar címert ábrázol-
ja, feltűnt a detektíveknek és a porcellán-
tárgyakat elkobozták.

— **Országos birkozóverseny Szentán.**
Szentáról jelentik: A szentai Radicski
Sportklub március 27-ikén országos bir-
kozóversenyt rendez az Eugén-kávéház
színháztermében, Szentá város bajnok-
ságaért.

TUNGSRAM

RÁDIÓLÁMPÁKKAL

MEGLEPŐ EREDMÉNYT FOG ELÉRNI
ÁRA CSAK 66 DINÁR

— **Bánátban is szervezkedik a Radics-
párt.** Becskerekéről jelentik: A Radics-
párt megkezdte Bánátban is a szervez-
kedést és a jövő héten már meg fog ala-
kulni Becskerekén a horvát parasztpárt
bánati szervezete. Keddre vagy szerda-
ra várják Radics Pavle, Kosutics Agos-
ton és Krnyevecics Juraj érkezését Becs-
kerekre.

— **Eszperantóklub alakul Becskerekén.**
Becskekeréről jelentik: Becskerekén ak-
ció indult eszperantóklub alakítására. Az
eszperantisták szombaton este fél kilenc
órákor alakulóülésre gyűlnek össze a ke-
reskedelmi kamara termében. Eszperan-
tótanfolyamot is szándékoznak nyitni, a
mely a kamara támogatásával fog mű-
ködni.

Fájdalmak
már ismeretlenek
előttem. Régebben
mégem is gyakran szen-
vedtem mindenféle kisebb
hajban fej — és fogaíjásban,
neurálgásban, reumás fájdal-
makban stb. — De ma! még
nyomuk se maradt! Megbecsü-
lésre méltó tallamánja ennek a
Bayer-féle
Aspirin-tabletták.
Valódi csakis a Bayer-féle
eredeti csomagolásban és a kék-
fehér-vörös szavatossági jeggyel.

KINTORNA

Vendég- (a fizetőpincérhez): Kérem főúr, a számlában tévedések vannak. A javamra és a terhemre is tévedett.
— A javára? ... Pardon, az lehetetlen!

*

Két fakeskedő beszélget:
— Mit szól hozzá, Vicces ur, egy német feltalálta a fát, amely nem ég.
— Hast e feltalálás! Én már évek óta csak ilyen fát szállítok.

*

Férj: No milyen volt a Margiték zsurja? Miféle irodalmi kérdésekről folyt a vita?

Feleség: Először szóba került a Noszty-fiu esete Tóth Marival, aztán a Rózsai a saját Marijáról kezdett beszélni és végül ki se löttünk többé a cselédkérdésből.

*

Stolz ur a feleségével utazik. Az egyik állomás előtt Stolzné megszólal:
— Látod, Mór, hogy változnak az idők. Azelőtt, amikor utaztunk és a vonat egy állomáson megállt, azt mondtad:

— Ne menj az ablakhoz, Herminkám drágám, mert ha az utasok meglátnak, mind ide akarnak majd beszállni. Most pedig, ha a vonat megállt, azt mondd:

— Erigy az ablakhoz és dugd ki a képedet, mama, nehogy valaki beszálljon.

RÁDIÓ-MŰSOR

(A város melletti szám a hullámhosszt jelenti)

Pén'ek, március 18

Bécs (517.2): Koncert bemondás szerinti. 16.15: Nagy koncert. 17.50: Sport. 19: Operarészletek.

Prága (348.9): 11.40: Gazdasági hírek. 12.15: Déli koncert. 16.30: Délutáni koncert. 20.08: Hangverseny. 21.30: Utójáték.

Kátrányozó t

antennafejlesztő kötél

legelőssbben kapható

Konrath d. d. Subotica

London (361.4): 14: Zene. 16.45: Hangverseny. 17.45: Ének. 19: Zenekari hangverseny. 20.45: A Nelson-kvartett hangversenye. 23.50: Balettzene.

Lipese (365.8): 26.30: Koncert. 20.15: Koncert és szavaltatok. 22.15: Tánczene. Róma (449): 17.15: Jazzband. 20.45: Részletek a »Pompador« operettből.

Budapest (555.6): 9.30, 12 és 15: Hírek. 11: Gyermekmesék német nyelven. 17.02: Népies orvosi előadás. 17.25: Cigányzene. 19: Operaelőadás »Mignon«

Gyár:

Cristian Gottlieb Wellner A. G. Auerhammer b/Auer
Képviselő: Alfred Krauser, Subotica

SPORT

A belügyminiszter engedélyezi a Subotica-Budapest mérkőzést

Hungária-Ferencváros-Ujpest kombinált jön Subotica-ra

A budapesti profiválogatottak beogradi, illetőleg szubotica vendégszereplése biztosítottak látszik. Magyar részről az OTT már engedélyezte Budapest válogatottjainak turnéját és az MLSz már véglegesen összeállította azt a csapatot, amely szombaton és vasárnap Beograd válogatottjai ellen játszik. A csapat a következő:

Augusztinovic — Saguly, Dudás — Werner, Volentik, Eichbaum — Schmidt, Horváth, Konyor, Sultz, Dröszler.

Beogradban nagy érdeklődéssel várják a magyar csapatot és egy lelkes beogradi sportember a

Beograd-Budapest mérkőzés győztesének egy művészi kivitelű ezüst serleget ajánlott fel.

A szubotica mérkőzés előkészületeivel az alszövetség már elkészült. Sztipics Károly dr. szubotica fősöpán kijelentette a Bácsmegeyi Napló munkatársa előtt, hogy

a budapesti csapat szubotica szeplésének engedélyezése a belügy-

minisztertől függ és ha a belügyminiszter engedélyezi, a maga részéről semmi nehézséget nem támaszt.

Az alszövetség elnöke, Bénis Simon kijelentette, hogy az alszövetség közbenjár már a belügyminisztériumban, ahol közölték vele, hogy

legkésőbb péntek délelőtt értesíteni fogják a szubotica hatóságokat, hogy a belügyminisztérium Budapest válogatottjainak szubotica vendégszereplését engedélyezi.

A Szubotica ellen játszó budapesti csapatot az MLSz, illetőleg a vezető profi egyesületek még nem állították össze, biztos azonban, hogy Szubotica-ra egy Hungária — Ferencváros — Ujpest — Vassas kombináltat küldenek. A csapat valószínűleg ez lesz:

Szullik — Szafka, Kocsis — Rebro, Müller, Blum — Künszter, Lutz III., — Stoflián, Tritz, Senkei II.

A szubotica mérkőzést Mázics Andrija, a jugoszláv bírói kar nemzetközi hírtagja vezeti.

KÖZGAZDASÁG

A noviszadi kamara is követeli a kényszeregyezés sűrgős visszaállítását

Dr. Milics Ivó cikke a kényszeregyezés ellen

Noha a kormány már elhatározta, hogy nem a pénzügyi törvény függelékében intézkedik a kényszeregyezés visszaállításáról, hanem külön törvényjavaslatot fog a szakkörök meghallgatása után kidolgozni, mégis egymást követik az egyes kereskedelmi kamarák táviratai, a melyekben a kormányt a kényszeregyezés azonnali rendeleti életbeléptetésére kéri. A beogradi kamara és a bankok országos egyesülete léptek közbe a kellő időben, hogy a kormányt eltérítsék eredeti szándékától: a kényszeregyezési eljárásnak sűrgős rendelettel való bevezetésétől, azóta azonban a ljubljana kamara már ellenkező irányban foglalt állást és most — mint Beogradból jelentik — a noviszadi kereskedelmi és iparkamara is a következő táviratot intézte az igazságügyminiszterhez:

— A csődönkívüli kényszeregyezési eljárásnak a pénzügyi törvény amandmájával való sűrgős bevezetését megkövetelik a kamara területének gazdasági érdekei, amely terület súlyos helyzetbe került a gazdasági pangás, valamint az adótulterhelés következtében. A beogradi kamara véleménye nem vonatko-

hatik erre a területre, mert a Vajdaság viszonyait egészen másfélék. A kényszeregyezés sokkal jobban megvédi a közérdeket, mint a csőd. Szem előtt kell tartani, hogy a csőd tönkretesz a gazdasági vállalatokat és csak a kívülálló elemeknek nyújt hasznot. Ez okoknál fogva kérjük, hogy a pénzügyi törvénybe meghatalmazást vegyenek fel a mulhatatlanul szükséges kényszeregyezési rendelet kiadására.

Ezzel szemben feltűnést kelt dr. Milics Ivó szubotica jogtanárnak a beogradi Politika csütörtöki számában megjelent vezércikke, amelyben a kiváló jogász azokra a tapasztalatokra hivatkozva, a melyeket még bírósági vezetőállásában szerzett, megállapítja, hogy a kényszeregyezési eljárás az esetek túlnyomó többségében csak visszaélések forrása. Annak a gyanújának ad kifejezést, hogy azok követelik most a kényszeregyezés bevezetését, akik attól egyéni hasznot remélnek a közgazdaság általános érdekeinek rovására. Ezért a legerélyesebb formában ellenzi a kényszeregyezési eljárás újbóli életbeléptetését.

A szombori gazdasági konferencia határozatai. Noviszadról jelentik: Petrovics Milivoj dr. kerületi fősöpán — mint ismeretes — gazdasági konferenciát hívott össze, amelyen a vajdasági gazdasági szervezetek véleményét kívánta megtudni a Csehszlovákiával, Magyarországgal és Németországgal kötendő kereskedelmi szerződésre vonatkozólag. A lapokban az ankeiról szóló tudósításokban téves hír jelent meg. A konferencián a noviszadi kereskedelmi és iparkamarát nem dr. Koszics Mirko főtítká, hanem dr. Mirkovic Misó titkár képviselte. A konferencia nem kérte az összes mezőgazdasági gépek behozatali vámjának leszállítását, vagy megszüntetését, hanem csak olyan gépek után, amilyeneket beföldön nem készítenek. A kamara ezenkívül kérte a Csehszlovákiába és Németországba szállítandó buza és lisztmennyiség megállapítását, mert kivitelünk ezekben az országokba a múlt évben is jóval kisebb volt, mint a

behozatal. A kamara olyan félgyártmányok vámjának az elengedését kérte, a melyeket a jugoszláv ipar nem gyárt. Különösen a durva textilárú, a szövetek és a szegénynek szükséges ruhanevelő vámjának leszállítását kérte a kamara, mert ezekből a cikkek közül a beföldi gyárak nem készítenek annyit, a mennyi az ország lakosságának szükségletét fedezné.

A Bega és Temes hajózhatósága. Becskerekéről jelentik: Március 24-ikén lesz az SHS királyság hajózási tanácsának ülése, amelyre a bánati kereskedelmi és iparkamara memorandumot készített elő a Bega és a Temes hajózhatóság tétele érdekében. A memorandum szerint a Bega belárol nagyobb uszályok nem használhatják ki teljes teherképességüket, mert 800—1000 tonnás uszályok is csak három-négyszáz tonna sullyal közlekedhetnek a Bega vizén. A becskereki folyamnézői hivatal évente több mint egymillió dinárt szed be a begai hajók

után, ezzel szemben az állam még egy parát sem költött a Bega szabályozására. Javasolja a kamara, hogy a Bega és Temes kotortassák ki és így fokozzák a két folyó hajózhatóságát.

A bánati kereskedelmi kamara a mezőgazdasági kamaráért. Becskerekéről jelentik: A földmivelségi miniszter nemrég kijelentette, hogy még ebben az évben megalakulnak az országban a mezőgazdasági kamarák. Ezzel kapcsolatban a bánati kereskedelmi kamara a miniszterhez felterjesztést intézett, amelyben kéri, hogy Bánát részére feltétlenül biztosítsanak egy mezőgazdasági kamarát. Kifejti a felterjesztés, hogy Bánatban egymilliószázezer hold termőföld van s ha holdanként csak egy dinár lesz a járulék, az összegből nemcsak a kamarát, hanem ezenkívül mezőgazdasági iskolát is fenn lehetne tartani.

TŐZSDE

Zürich, márc. 17. Zárlat: Beograd 9.15, Páris 20.35, London 25.24, Newyork 519 hénnyolcad, Brüsszel 72.25, Milanó 23.85, Amszterdam 208.05, Berlin 123.32, Bécs 73.15, Szófia 3.75, Prága 15.39, Varsó 58, Budapest 90.80, Bukarest 3.125.

Beograd, márc. 17. Zárlat: Páris 223.5, London 276.40, Newyork 56.85, Genf 10.45, Milanó 261, Amszterdam 22.86, Berlin 13.51, Bécs 801, Prága 168.65, Budapest 995.

Zagreb, márc. 17. Zárlat: Páris 222.50—224.50, London 276—276.80, Newyork 56.75—56.95, Trieszt 260.16—262.16, Berlin 13.51—13.54, Bécs 800.28—803.28, Prága 168.30—169.10, Zürich 10.94—10.97.

Noviszadi terménytőzsde, márc. 17. Buza öt vagon bácska 75—76 kg. kétszázalékos 307.50—310 dinár. Egy vagon bácska tiszavidéki 75—76 kg. kétszázalékos 310 dinár. Két vagon bácska tiszavidéki 76 kg. kétszázalékos 312.50 dinár. Tengeri négy vagon bánati, per március 21., 156 dinár. Két vagon szerémségi noviszadkörzeti 162.50 dinár. Liszt két vagon 0 GG. bácska 460 dinár. Egy vagon 2-ös bácska 420 dinár. Egy vagon 5-ös bácska 380 dinár. Egy vagon 6-os szlavóniai 340 dinár, két vagon 6-os bácska exportmalomból 360 dinár. Két vagon 7-es bácska exportmalomból 280 dinár.

Budapesti gabonátőzsde, március 17. A gabonátőzsde irányzata általában lanyha. A határidőpiacon a buzánál 10—20, a rozsnál 20—30 fillérre árcsökkenés állt be, a készárupiacon pedig a buza és a rozs 20, a tengeri pedig 10 fillérrel olcsóbbodott. Hivatalos árfolyamok pengő-értékben a határidőpiacon: Buza márciusra 33.60, májusra 34.04—34.20, zárlat 34.04—34.06, októberre 29.16—29.22, zárlat 29.16—29.18, rozs márciusra 27.20—27.30, zárlat 27.20—27.24, áprilisra 27.40—27.60, zárlat 27.42—27.44, májusra 27.70—27.72, zárlat 27.64—27.66, októberre 22.22—22.38, zárlat 22.22—22.24. A készárupiacon: Buza 33.10—35.80, rozs 27.10—27.40.

Budapesti értéktőzsde, márc. 17. Magyar Hitel 86.1, Osztrák Hitel 11.6, Kereskedelmi Bank 106, Magyar Cukor 203, Georgia 23.4, Rimamurányi 94.5, Salgó 60.6, Kőszén 548, Bródi Vagon 4.9, Beocsini Cement 170, Nasici 178, Ganz-Danubiusz 181.5, Ganz Villamos 150.75, Athenacum 27.2, Nova 38.8, Levante 30. Irányzat: barátságos.

Vizállás

Duna: Bezdán 354 (—8), Apatin 420 (—10), Bogojevó 399 (—1), Vukovár 330 (0), Palánka 320 (0), Noviszad 350 (+4), Zemun 401 (+21), Pancsevó 384 (+12). Dráva: Oszijek 160 (0). Száva: Mitrovica 498 (—3), Beograd 350 (+12). Tisza: Szentá 470 (+14), Becsej 328 (+14), Tittel 426 (+11).

*

Időjárás. A Meteorológiai Intézet jelenti: Tulnyomóan derült, száraz idő várható, erős éjeli lehűléssel és napali felmelegedéssel.

NYILT-TÉR

Mindazoknak, kik felejtethetetlen leányom illetve nővérem elhunytá alkalmából részvétükkel fájdalunkat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk köszönetet.

Subotica, 1927. március 16.

Birkás János
és Leánya

2677

Felhívás

A Banatsko Električno D. D. pancsevói cég ügyfelem az Električna Centrala Sohl i Merkle kraljevićevoi cégtől megvenni szándékozik a kraljevićevói villanytelephez tartozó helyi hálózatot.

Felhívom az Električna Centrala Sohl i Merkle cég üzleti hitelezőit, hogy követeléseiket nálam március hó 22-ig bezárólag jelentsék be, mert ha a vétel létrejön csak a bejelentett követeléseket fizetjük ki a vételárból.

2602

Gráber László dr.
pancsevói ügyvéd.

ÁTUTAZÓK

A suboticei vasúttal szemben lévő „OBILIĆ” vendéglőt átvettem, szépen átrenováltam és barátságos otthonnak rendeztem be, ahol a t. közönségnek kitűnő olcsó konyha és elsőrendű italok állanak rendelkezésre. Pontos és udvarias kiszolgálás.

A t. közönség pártfogá át kérem
Jovan Vučak

Árverési hirdetés

Alulírott csődtömeggondnok ezennel közölni teszem, hogy a vagyonbukott Jung Martin és neje szül. Wöfl Borbála sombori határban fekvő 71 kat. holdat kitevő ingatlanai f. évi március 23-án d. u. 3 órakor, a sombori telek-könyvi hatóság irodájában bírói árverésen eladottnak. — Bővebb információt ad

Dr. Veselovszki József
csődtömeggondnok

Me hívó

A Subotcai Ö. álló Iparosok és Polgárok Betegsegélyző Egyesülete

ezúton meghívja t. tagjait és pártolóit, a „Népkör” helyiségében 1927. március hó 18-án, este 6 órakor kezdődő

egészségügyi felolvasására

A felolvasást az egyesületi orvosok rendezik.

Beleptidj nincs

Az érdeklődők minél nagyobb számba való megjelenését kérjük

Az igazgatósága

254

Tisztelettel értesitem a m. t. hölgyközönséget, hogy

tavaszi köpeny, ruha, bluz stb. újdonságaim megérkeztek

és azok árusítását megkezdtem.

Szővetkabátok — — — 450 dinártól

Se yemkabátok — — — 950 dinártól

Tiszta gapju szövetruhák 400 dinártól

Crep de chine ruhák — — — 450 dinártól

kezdve kaphatók.

Hitelképes egyének részletfizetésre vásárolhatnak

HEGYIFÜLŐP

női konfekció áruháza Subotica, Al ksandrova u. 7.

Szentán, a Tornyosi uton levő Major Sándor-féle üzletet átvettem. Felhívom nevezett hitelezőit, hogy követelésüket nálam 8 napon belül jelentsék be, mert későbbi jelentkezőket nem veszek figyelembe.

Senta, 1927. március 15.

Beck Mariska

269

Hirdetés

A Minerva stamparija i nakladništvo d. d. értesíti t. részvényesait, hogy a végleges részvények a kiszolgáltatott ideiglenes elismervények ellenében a Közgazdasági Bank r. t. Subotica, letétpénztáránál átvehetőek.

2330

Burgonyát

1-a rózsát (vetésre is) és Woltmann rózsát, apró, gömbölyű **dugha ymát**, vöröshagymát legolcsóbban és legjobban szállít bármely álmásra bérmentve

Lederer Jenő bank és bizományi üzlete

Novisat, Vi onov trg 7. Telefon 214.

2442

Szobafestők, mázolók, asztalosok, kocsigyártók

és a t. közönség szives tudomására hozom, hogy üzletemet

festékosztállyal bővíttem ki

hol az összes külföldi festékeket, lakkokat raktáron tartom

SCHÄFFER RÓZA — Főpostával szamben

MEGHÍVÓ.

A KÖZGAZDASÁGI BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG IGAZGATÓSÁGA
a Subotcán, 1927 évi március hó 27-én délelőtt fél 11 órakor az intézet székházában megtartandó

XXXV. évi rendes közgyűlésére

a t. részvényeseket tisztelettel meghívja.

A közgyűlés napirendje:

1. Az 1926. üzletévre szóló igazgatósági és felügyelőbizottsági jelentés.
2. A számadások előterjesztése, mérleg-, nyereség-, veszteség-számla megállapítása, határozathozatal a nyereség felosztása tárgyában.
3. Az igazgatóság és felügyelőbizottság részére a felmentvény megadása.
4. A bácska-topolai fiók megnyitásának bejelentése és határozathozatal a Bácska-topolai Takarékpénztárral való fuzió ügyében; a fiók igazgatótanácsának megválasztása.
5. Határozathozatal a sentai fiók megnyitása és a Senta Takarékpénztárral való fuzió tárgyában; a fiók igazgatótanácsának megválasztása.

6. Választás az igazgatóságra.
7. A felügyelő bizottság megválasztása.
8. A jegyzőkönyvet hitelesítő két részvényes kijelölése.
9. Netaláni indítványok. (Az alapszabályok 15. §-ának figyelembe vételével).

Azon t. részvényesek, akik a közgyűlésen megjelenni és szavazati jogukat gyakorolni óhajtják, tartoznak az alapszabályok 10. §-a értelmében a közgyűlés megtartását megelőző legkésőbb 3 nappal megelőzőleg részvényüket az intézet pénztáránál, utóbbin vagy a sombori, staramoravici, apatini, bácska-topolai és pačini fióktintézetek pénztáránál, vagy az Opšta Privredna Bankánál Beogradban, vagy a Wiener Bankverein beogradi és zágrebi fióktintézeténél a közgyűlésen való szavazati jog gyakorlása céljából letétre helyezni. A letett részvényekről kiállítandó elismervények a közgyűlésen való megjelenésre igazolójeggyül szolgálnak.

Vagyon

Az 1926. évi harmadik üzleti év mérlege

Teher

		Dinár				Dinár	
Pénzkészlet	---	Din. 6,396.337-72		Részvénytőke	---	---	5,000.000
Idegen pénznemekben	---	189.201-26		Tartalékok	---	Din. 1,781.250----	---
Pénztintézeteknél elhelyezve	---	48,332.929-84	54,918.467	Külföldi tartalékok	---	---	1,271.250----
Váltók:				Záloglevél biztosítéki alap	---	---	250.000----
Személyi hitellük	---	Din. 21,277.546-96		Értékpapír árfolyam ingadozási alap	---	---	82.500----
Jelzálogilag biztosítottak	---	16,752.516-75	38,030.063	Ingatlan értékesítési alap	---	---	15.000----
Kötvénykölcsönök:				Tisztviselők és szolgák nyugdíjintézete	---	---	3,400.000
Jelzálogkölcsönök	---	Din. 2,433.925-21		Betétek	---	---	1,891.457
Községi kölcsönök	---	770.043-28	3,203.968	Betétek és hitelezők idegen értékekben	---	---	156,326.060
Tisztviselők és szolgák nyugdíjintézete	---	---	1,736.457	Hiányzó	---	---	14,230.294
Adósságok:				Visszszámított váltók	---	---	14,239.555
Jelzálog fedezettel	---	Din. 73,386.079-53		Engedményezett kölcsönök:	---	---	4,439.000
Egyéb fedezettel	---	31,943.770-86	105,329.850	Jelzálogkölcsönök	---	Din. 1,124.052-04	---
Pénztintézeteknél és adósságok idegen értékekben	---	---	14,431.331	Községi kölcsönök	---	770.043-28	1,894.095
Értékpapírok	---	---	4,616.343	Jelzálogkölcsönökből visszatartott összegek és kölcsönlebonnyolít.	---	---	642.405
Ingatlanok	---	---	515.805	Letétek és különféle passivák	---	---	19,733.964
Saját földbirtok	---	---	1,878.891	Fel nem vett osztalék	---	---	70.342
				Átmeneti tételek	---	---	1,037.487
				Nyereség:			
				Áthozat 1925. évről	---	Din. 65.672.13	---
				Folyó évi nyereség	---	1,690.845-23	1,756.517
							36
			224,661.179				224,661.179
			04				04

Kiadások

Üzleteredmény-számla

Bevételek

		Dinár				Dinár	
Kamatok	---	---	9,342.525	Nyereségáthozat 1925. évől	---	---	65.672
Intézeti és tökékmadó	---	---	2,192.435	Kamatok:	---	---	---
Tiszti fizetések, lakbérek, drágasági pótlék, tiszteletdíjak, szolgák illetményei és üzleti költségek	---	---	3,784.031	Leszámított váltók, jelzálogkölcsönök, értékpapírok, folyószámlák, előlegek és egyéb kölcsönök után	---	---	11,735.108
Tiszta nyereség	---	---	1,756.517	Ingatlan jövedelem	---	---	304.416
				Jutalékok, biztosítási és egyéb üzletek eredménye	---	---	4,970.313
			17,075.510				17,075.510
			81				81

Subotica, 1926. december 31-én.

Az igazgatóság

Megvizsgáltuk és rendben találtuk:
A Közgazdasági Bank R.-T. felügyelőbizottsága

J. N. SCHULHOF D. D. OSIJEK
ALAPÍTTATOTT 1887.
Juno a világra a legnagyobb
íával égető mészművek
Ajánl elsődrendű szivattal por- és kőmentes fehér darabos
mészot. — Képviselet Vojvodina részére:
Révai Adolfnál Subotica, Telefon 551.

SÉVIGNÉ PENSIONAT
IZRAELITA LEÁNYNEVELŐ INTÉZET
LAUSENNE (SVÁJC)
Alapítva: 1908.
Elsőrangú tanerők. Kitűnő látás. Saját sporttelep
Francia, angol, német és olasznyelvű
oktatás.
Vadregényes táj a genfi tó partján. Elsőrangú referenciák. Igazgatók: M. Bloch, officier de l'Académie és B. Bloch.

A TÖKÉLETES SZÉPSÉG KELLÉKEI:
A SZÉP ARC ÉS A SZÉP HAJ
A haj, akár hosszú, akár rövid, csak akkor válik a hódítás eszközzé, ha lágy, selymes és dúsz, ami egyedül a külföldi szaktekintélyek által ajánlott **Juno-hajszesz** használata által érhető el. E szer, már egy üveg használata után, nemcsak a haj növekedését segíti elő, hanem megakadályozza a kellemetlen korpaképződést és a hajszírosodást.
Nagy üveg, teljes kurára elegendő, 55 dinár
Kis üveg ára 25 dinár portóköltéssel együtt.
Egyedárusítás SHS királyság területén:
„JUNO“ Kozmetikai Salon, Subotica
Aleksandrova ulica 6.

Szücsök .
figyelmébe!
Őrölt
szappangyökrér
kapható a legolcsóbban
Nojcsek Géza
cégnél Suboticán

Tüzifa
100 kg.-ként
Elsődrendű bükkhasábfa **33.-**
Elsődrendű bükkhasáb felvágva és aprítva **38.-**
Bükkfa felvágva aprítva **34.-**
Kötélgelt bükkfa lécfelvágva **26.-**
Gyors és pontos kiszolgálás
Legkisebb mennyiségű is házhoz szállítjuk.
I. ETVEŠ
Paja Kujundžićeva ul. 45.
(Wesselényi-u.) 614

ABLAKÜVEG
minden méretben legelőnyösebb áron
Drag. Obradović
gyári irodalma Beograd
Kv. Milana 31. (Uroševa Pivnica)
Telefon: 31-98. 9052

MESZ
CEMENT
FASZÉN
TÜZIFA
kicsinyben és nagyban
I. árh. 6. 2323
Illgenn Károlynál
I. kör, Sokolska
(Gombkötő) u. 17.

SIRKÖVEK
butorlapok, betűvészek legújtanóssabban
PALATINUS
géperőre berendezett kőfaragónál, Subotica.

Bőrdíszműauk
milyen leaszállított árban kaphatók
SCHLAGER HENRIK
speciális bőrdíszmőnél
Subotica
(Aleksandrova ul. 1 sz.)
A legújabb divat szerinti díkűlők megérkeztek.

Lazi tavaszi
cipőkülön egességeket
találhat
KOCH ARMIN
„DANICA“
cipőüzletében
Jelačićeva ulica
Kisapólna mellett.

Drótkerítéseket
rendelés szerint is legolcsóbban és lejobb minőségben **KOVÁCS-nál Subotica**, Ciril i Metod tér 20, a nagytemplommal szemben szerezheti be 2569

Kertkedvelők!
Fenyőfák többször átültetett 80 cm-től 140 cm-ig bokor-, fűtő- és magasrözsák, fűtő növények: Clematis, lilák, Ampelopsis Veitchii, Polygonum, Maklura élőszőlőnyek, szegélybuxus, gömbbuxus stb. kaphatók:
Barfus E. kertészetében, Novisad
Kamenička ul. 2612

A perlezi állami iskola
magyar nyelvű könyvtára
eladó. Tartalmazza teljes Jókai, Eötvös, Mikszáth, Klasszikus regénytár, Lexikon stb. neves magyar írók műveit diszkótesben. Érdeklődők az iskola igazgatóságához forduljanak 2571

Hengerszékek
9/d, 11/a és 26/ sz., 800, 475 és 750 mm hengerhosszal, valamennyi Ganz-gyártmányu, továbbá 1280 és 230 meg 370 mm erős sárospataki és francia malomkövek, egy századosmérleg (hidmérleg) és egy M v gyártmányu 8. sz. cséplőszekrény eladó. Érdeklődni lehet
B. áca B. hn cégnél V.-Kikindán 2594

A PRODUCT OF GENERAL MOTORS

Gazdaságos fuvarozás

A Chevrolet személy- és teherkocsik munkája az egész földtekén azt bizonyítja, hogy a kocsik használata tényleg **gazdaságos**.
Akár valamelyik szépmodellű személykocsiról, akár az erős és a mindig megbízható Chevrolet teherkocsiról van szó — a mindig ugyanaz a gazdaságosság az üzemben, a mindig ugyanaz a biztonság a munkában a Chevroletnak ezrével szerzi az új barátokat és új vevőket — naponta.
Az Ön lakóhelyén vagy annak közelében is van a Chevroletnak meghatalmazott képviselője. Képvisezőnk a legnagyobb készséggel ad Önnek mindennemű felvilágosítást a Chevroletról és alkalmat nyújt a kocsik kipróbálására — minden kötelezettség nélkül.

Személykocsi tartalékgumival 56.000 dinár
Az egytonnás teherkocsinak csak alváza 55.000 dinár
Képvisezők az S. H. S. királyságban:

- Dušan Zečević, Velauto** — Novisad, Aleksandrova ul. 6. —
Alképviselet: Suboticán Weigand & Co. — Somborban: Knézi Péter — Vel.-Kikindán: Be a Šojner
- Auto Omnia, Lazar M. Milicević** — Központ: Beograd, Kv. Aleksandrova ulica 11-13. Fiók: Saraj vo, Aleksandrova 68.
— Alképviseletek: Skoplje, Bitolj, N.š, Mostar, Gruz, Peć
- V. és M. Barešić**, Zagreb, Kukovičeva ulica 30. — Ljubljana: Dunajska cesta 12 2359
- General Motors Near East S/A. Aleksandria**

Az osztrák és magyar biztosító társaságok S. H. S. területén levő biztosításainak liquidálása

A Kereskedelmi- és Iparügyi Minisztérium, a belföldi biztosítottak érdekeinek a leghathatóssabb védelme céljából, az 1922-iki VI/4625 és 1924-iki IV/2192 számú rendeleteivel felhatalmazta a »Phönix« életbiztosító társaság jugoszláviai vezérigazgatóságát Beogradban, az alant felsorolt biztosító társaságoknak az SHS. területén még érvényben levő biztosításainak liquidálásával.
Az esetben, ha a biztosítások osztrák-magyar koronákban lettek kötve, úgy azok jugoszláv koronákban, vagyis 4:1 arányban (minden 100 korona 25 dinár) számoltatnak el, ugyszintén továbbfizetés esetén is, a díjak az értékátszámítás időpontjától kezdve szintén jugoszláv koronákban, illetőleg negyed dinárookban fizetendők.
Ajánljuk az érdekelt feleknek, hogy biztosításaik liquidálása, vagy esetleges további díjfizetés céljából, haladéktalanul forduljanak a »Phönix« életbiztosító társaság beogradi igazgatóságához (Knjeginja Ljubica ul. 15), annál is inkább, mert egy bizonyos időpont letelte után, ha a díjak nem lettek a fenti előírás szerint befizetve, lejáratkor már nem a teljes biztosítási összeg, hanem annak csak egy része: még pedig a tényleg befizetett díjak összegének erejéig kerülhet csak kifizetésre.
A »Phönix« életbiztosító társaság az alant felsorolt biztosító intézetek kötvénytulajdonosainak, valamint a saját régi kötvényei tulajdonosainak kártalanításul oly lényeges kedvezményeket nyújt, amennyiben azok a mai idők pénzügyviszonyainak megfelelően új biztosítást kötnek, amely kedvezményekkel az annak idején szándékba vett takarékosági elv és a jövőről való gondoskodás, ma megvalósulnak.
Minden ilyen esetben ajánlhatjuk azonnal a »Phönix« beogradi igazgatóságához fordulni.
A tekintetbe jövő társaságok a következők:

1. »Allianz«, Bécs
2. »Atlas«, Bécs
3. »I. Beamten Verein«, Bécs
4. »Janus«, Bécs
5. »Wiener Leben und Renten Vers. Ges.«, Bécs
6. »Wiener ständische Vers. Ges.«, Bécs
7. »Universale«, Bécs
8. »Union«, Budapest
9. »Haza«, Budapest
10. »Hungraria«, Budapest
11. »Pallas«, Budapest
12. »Magyar Országos Biztosító Intézet«, Budapest
13. »Magyar Élet és Járadék Bizt. Intézet«, Budapest
14. »Első M. Katonai Biztosító Int.«, Budapest
15. »Magyar-Hollandi«, Budapest
16. »Gazdák«, Budapest
17. »Magyar-Francia«, Budapest
18. »Nemzeti Baleset«, Budapest
19. »Guardian«, Newyork
20. »Star«, London.

KORZO MOZI

17-20. Csütörtök—vasárnap
2 szék. 2 újdonság.
HARRY LIEDTKE
a mosolygárcu bonviván
legújabb filmje

MENTŐ HAZUGSÁG

Pompás filmjáték egy emberről
aki véletlenül igazat beszélt

A boxoló Busli

kacagató burleszk
attrakció

Főszereplő: Buster Keaton
Kezdeté 5 és fél 9 órakor
Mérsékelt helyárak

LIFKA MOZI

Egész héten
Gounod operája

FAUST

Minden előadásra
énekkar és táncbetét

Kezdeté 5 és fél 9 órakor
vasárnap 4—6 és fél 9
órákor

LEVELEZÉS

Dancing Bohema második
füzete megjelent. A világ
legszebb és legjobb 20 ének
és tánc slágeret megkap-
hatja 36 dinárért Unis Ru-
dolfnál zeneműkereskedés,
Subotica. 1961

HAZASSÁG

19 éves hajadon, 1,000,000
dinár hozománnyal férjhez
menni óhajt. Megbizva:
»Amor« házasság közvetítő
iroda Temesvár, Városház-
utca 16. 1620

ESERNYŐKÉSZÍTŐ
és javító műhely

Jzv. Gerber Jakabnál
SUBOTICA
Bene Sudačeva ul. 32.

FOGLALKOZÁS

Perfekt magyar gyorsíró, ki
az államnyelvet is bírja
állást keres. Ajánlatokat
»Gyorsíró« jellegre a kiadó-
ba kér. 2523

Röföségéd, kiszolgált ka-
tona, perfekt magyar, né-
met, szerb nyelvet beszél,
azonnalra állást keres. Cim
a kiadóban. 2551

Ugyes leány agyustáláshoz
felvétetik. Cim a kiadóban
2558

Fogorvosi praxis olcsón át-
adó. Százezer lakosu város-
ban. A praxis 2 hivatalos
állással van egybekötve,
40.000 dinár fixum. Havi
15—20.000 dinár forgalom.
Megkeresések »Fogorvos«
jellegre kiadóba kéretnek.

Sombori újság akkor j.
Ha az ültetői val.
M. CIRILOV
SOMBOR 116 6

Okl. svájcszerész, fiata-
labb nyelveket beszélő,
tapasztalt férfi, munkatár-
sét keres mielőbbi belé-
pésre. Naszluhác Laios
svájcszerész Vel.-Kikin-
dán. 2274

Jó munkás borbélyegédet
azonnal felveszek. Nikola
Sijačić, Zmaj Jovina 24.
Subotica. 2631

Intelligentes Kinderfräulein
mit deutschen und Kroati-
schen Sprachkenntnissen zu
6 jährigem Buben gesucht.
Offerte mit Zeugnisab-
schriften und Photographie
an Bachrich, Subotica. Post-
fach 21. 2596

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és díszes
kötésben számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din.
Csak felbélyegzett jellegű leveleket továbbítunk
Kérdések-közlésekhez válaszbélyeg mellékelendő.

Paolan reszietizetésre
avári áron, heti vagy ha-
vi fizetésre. Raktáron
klozt és vatta minden
mennyiségben. paplanok
minden színben és minő-
ségben 140.— dinártól fel-
icbb. paplan-varrás 55.—
dinár. Bullovčić Béláné
Német Margit paplanos,
Subotica, Pašičeva 8. —
Edeynovac. Gőzfürdő so-
rán. 9549

Komlóduványok, jó és
egészséges, eladók. Kelemen
Pál, Bajsa. 2370

Elköltözés miatt uionnan
épült ház, melyben kávé-
ház, étterem, kert, mozi,
teljes kávéházi berende-
zéssel és lakással, sürgő-
sen eladó és azonnal átve-
hető. Érdeklődni lehet
szombori vasuti vendéglő
és étterem, Sombor (Resti)

Gépészkovács uradalomban
április 1-re állást keres.
Vas Lajos, Horgos, Kocsis
fűszeresnél. 2601

Péksegéd, ki a komlóke-
nyér sütéshez ért, felvéte-
tik. Pavković, II., Kumiči-
ceva ul. 15. 2607

Kezdő fogtechnikusnő, pár
hónapos gyakorlattal állást
keres. Cim a kiadóban.
2430

Társat keresek sóraktár-
hoz. Cim a kiadóban. 2606

Ugyes, megbízható molnár
keres április hó 1-re vagy
azonnali belépésre, fizetés
megegyezés szerint. Malom
Nova Crnja. 1627

Cukrássz, önállóan dolgozó,
állást keres. Szedlák, Nova
ulica 91. Osijek. 1625

Kocsis azonnalra felvétetik
Berger malomban. 2630

JUTALEKOS
KÉPVISELŐT

keresünk a Vajdaságra Subotica
székhelyen. Csak komoly arakra
relektálunk, akik hitörre-
kedőknek jól be vannak ve-
zetve. Flóyben részesülnek,
ki a szakmában már működ-
tek. Ajánlatok a következő
cimre küldendők:

Thonet-Mundu
hrv. tvornica pokučstva iz sa-
vijenosa drva d. d. Varaždin.
2616

VÉTEL-ELADÁS

150 dinár

10.000 kilogramm dunai ho-
mok, ab Bogojevo, duna-
parti vágány, vagonok-
ba rakva állomáson 200 di-
nárért minden nap kapható.
Johan Merkl, Sonta. 1609

Ford-tractorkéivel azon-
nal eladó. Egy 6 HP csép-
lőszekrényt megvételre ke-
resek. Krieger Péter Cr-
venka. 2501

Subotican, a f terece y jóf rga mu
rövidáruüzlet

elköltözés miatt jutányosan eladó
Cim a kiadóban 2614

VÁROSI MOZI

Csütörtök-étek Szombat-vasárnap

NE NŐSÜLJ!

Vigjáték 6 felvonásban.
Főszereplők: Bánky Vilma, a ragyogó szépségű filmstar
Olga Čehova aki a Csákó és Kaapban hódította meg a kö-
zönég t. Max Lauda, az eegens szerelmis színész

A MAXIM BÁR TÁNCOSNŐI

Csiklandós bárihstória 6 felvonásban. A főszerepben:
Mary Parker, Mary Kidd és a Maxim görög
Előadások kezdete pontosan 5 és fél 9 órákor.

Szép ebédlőbutor eladó. Cim
a kiadóban. 2509

Vilsonova 22. sz. alatt ebéd-
lőszék, fehér asztal, szé-
kek, szekrény, luszter és
más apróság eladó. 2512

Eladó ujonnan szerelt 75
lőeres szívógázmotor két
vagon hordképességű de-
reglyével vagy külön-külön
Érdeklődni lehet dr. Löbl
Nándor és dr. Ferenczy An-
tal szentai ügyvédeknel. 2547

Háshelyek eladók a Szegedi
szőlőkben, Kiskörösi-ut mel-
lett, közel a vasúthoz. Ér-
deklődni lehet a tulajdo-
nosnál: Gojkić Sándor, III,
Cantavirska ul. 4. 2552

Irodaberendezés, u. m.: író-
asztalok, szekrények, szé-
kek stb. azonnal eladó. —
Megtekinthető d. e. 11—12
és d. u. 3—4 óráig Royal
Exchange irodájában, Kr.
Aleksandra ul. 9. 2598

Előrendő építőmester, beo-
cinni portland cementet, szá-
raz, pormentes faszenet,
pécsi kovácszenet ajánl:
Rávai József, Subotica, So-
kolska 5. Telefon 651. 2594

Eladó olcsó árban két da-
rab gyermekkosci, keveset
használt sport és sátorral,
egy gyermeknek. Cim a ki-
adóban. 2600

Eladó ház, a Majsai szőlő-
ben, vasöntővel szemben
(egy villaszerű ház) 3 szo-
ba, konyha és mellékhelyi-
ségekkel, 2 kapa kert gyü-
mölcsössele. A házba azon-
nal be lehet költözni. Ér-
deklődni lehet: járásbíróság
fidsz. 31. ajtó szám alatt
Joso Kaić. 1623

Isléses nőiféltőt, finom
férfiöltönyt, divatraglánt,
gumiköpenyt és gyermek-
öltönyöket legolcsóbbért
Eisler Izsónál, barátok tem-
poma során. 2565

Telefon 300 NARODNI BIOSKOP Telefon 300

Csütörtöktől—vasárnapig

Szenzációs kettős műsor. Bemutatóra kerül a
világ legerősebb emberének, Joe Bonomo a „Barnum cirkus“
borzalmas erejű órájának zidei egyetlen óriás filmje

A fenevadak szigetén

(Robinson kapitány csodás kalandjai)
Rendkívül izgalmas kalandor óriás 24 felvonásban

Csütörtöktől—vasárnapig

L. rész. 12 felvonás.

Mint kísérő: ZIGOTTO ROSSZKEDVŰ
szenzációs burleszk komédia 6 felvonásban

Összesen 18 felvonás

Rendes helyárak.

Rövid zongora kerestetik
megvételre. Cim a kiadó-
ban. 1624

KÜLÖNFÉLE

Keresek nagyobb bérletet
lehetőleg Bácskában. Teljes
garanciát adok. Cim a ki-
adóban. 2387

Közvetítünk a legrövidebb
idő alatt az engedélyek
minden fajtaját, állampol-
gársági, itt tartózkodási en-
gedélyt (trafik, kávékímé-
rés stb.) Nemzetközi Iroda,
Subotica, Aleksandrova 9. 2527

Ujoncok! Szakavatott egyé-
nek pontos felvilágosításo-
kat adnak katonai termé-
szetű, különösen sorozási,
szolgálati idő meghatáro-
zására és jogos esetekben
a szolgálatok megrövidíté-
sére vonatkozó ügyekben.
Nemzetközi Iroda, Subo-
tica, Aleksandrova 9. 2528

Péküzletem nagy vevőkör-
rel kiadó vagy eladó. Szen-
ta, Vojvoda Ugljese ul. 26.

Bérbe keresek 2—3 járatu
malmot, motoros vagy pa-
tak malom is lehet. Esetleg
jóforgalmu vendéglőt is
bérbe vennék. Biró Sándor
Nova-Crnja. Bánát 2568

Palicson a stranddal szem-
ben kiadó 3 lánca kaszáló
és 5 lánca szántóföld kuko-
rica alá vagy konyhavete-
ménynek, kitűnő dinnye-
föld. Érdeklődni lehet Szu-
botican I., Vilsonova ulica
br. 28. 2522

Kiadó vendéglő tekepályá-
val és egy üzlethelyiség.
Bővebbet: Vendéglősök
szakegyesületében, I. Albi-
na 2. Ugyanott különféle
vendéglői felszerelések el-
adók. 2575

Elegánsan butorozott szoba
közponban kiadó. Cim a
kiadóban. 2583

Üzlethelyiség május 1-re ki-
adó. Cim: Piuković József
központi irodája, Subotica,
Jelašičeva ul. 2550

Apolló Novisad

Március 18, 19, 20.

A varázskeringő

(Ein Walzertraum)

Oscar Strauss világhírű
operettje 6 felvonásban.
Főszereplők: Xenia Desni
Wilfi Fritsch, Mady
Caristians

21-én
A CSODADOKTOR
a magyar filmművészet
szenzációja

UJ KOZMETIKAI szalon
nyílt meg (Strosmajerova
ul. 8. I. em. huspiac), ahol
Papné a már eddig bebizo-
nyított biztos eredménnyel
végez szépségápolást. El-
ismert jó kenőcsök. Széplő,
májfolt, szemölcs és haj-
szálak eltávolítása. 1021

Olassz cirokmagot, impor-
tált, klimatizált, direkt ve-
tés céljára, felelősség mel-
lett ajánlom. Ehrenfeld,
Nova Kanjiža. 2572

Keresek 2 szép szobát elő-
szoba, konyha, közel a bel-
térhez, az ár nem határoz,
ha szükséges egy évet elő-
fizetek. »Amerika« közve-
títő iroda, főposta mellett.
2628

Üres lakásra vagy butoro-
zott szobára ha szüksége
van, ne essen kétségbe, ha-
nem keresse fel irodámat.
»Amerika«, főposta mellett.
2629

A kozmetikánál nagyon
fontos a lelkiismeretes ke-
zelés. Csak a Pompadour
kozmetikában (Városháza
épület) végeztessen arc és
testápolást, ahol a legmo-
dernebb kezelési módok és
eszközök állanak rendelkezé-
sére. 2618

ARANYER

A Merz aranyér-szérum Recto-
Serol automatiusan behatol a
beteg ég csirának helyére, gyor-
san megszünteti a panaszoka
(végbélviszketést, égést,
fájdalmakat) és az

arangeres-csomókat

elszárítja. — Kapható minden
gyógyszertárban és drogeriában
Főlerakat:

„ISIS“ D. D.

Zagr b 12091 Beograd

GUMIBÉLYEGZŐT
hármilven nyelven készít
Molnár József Subotica,
Frankopanska ulica 25.
Megrendeléseket a Bács-
megyei Napló kiadóhiva-
tala is elfogad.

Selyem vagy angol
köpeny, francia vagy angol
kosztüm

Akinek tava zi
ujdon ágra
van szük-
sége

Nézzé meg és csak akkor
vásároljon, ha izlésének
megfelelőt talál

Férfi tavaszi öltöny és
kabát valamint speciális port-
öltöny szövetek nagy
választéka

Comprose vagy
comple legdivatobb
mintázatokban és
legújabb
színekben

Pero Vujković Subotica
Strossmajerova ulica